

LIBRU DI JO

Introduson

E libru poetiku trata di un purblema mundial, disna di tempus antigu te gosi — ki purblema di sufrimentu. Manga di bias na Biblia no lei aserka di benson pa jinti ku obdisi Deus, ku kastigu pa kilis ku disobdisil. Tris amigu bin pa visita Jo, pa konsolal. E teneba ideia forti kuma, si algin na sufri, i pabia i peka. Asin, e oja kuma Jo fasiba kualker pekadu, i pirsisa di ripindi. Jo ka sinti kulpadu; i fala kuma, manga di kilis ku ta fasi mal, kusas ta kuri elis diritu. Jo ku ki tris omi fika e na torkia komborsa un son, un son. Na metadi di ultimu diskursu di Jo, i ten un kapitulu (28) aserka di jiresa. No ka sibi sertu kin ku skirbil.

Na kapitulu 32 utru amigu, Eliu, kumsa na papia. I fala kuma Deus ka ta fasi kusas na un manera mau, ma i pudi kastiga algin pa disiplinal, pa i pudi ripindi.

Na kapitulu 38 Deus kumsa na ruspundi Jo. I ka ruspundi tudu si purguntas, nin i ka splika purblema di sufrimentu, ma i pui pa Jo oja puder ku garandesa di Deus. El i un Deus ku no pudi fiansa nel, mesmu na kansera.

No ka sibi kin ki Jo. Uz pudi sedu un tera pa norti di Edon. Utrus pensa kuma Jo pudi sedu Jobab, rei di Edon (Kum 36.33). Judeus pensa kuma i Moisés ku skirbi e libru, kuma i pudiba kungsi Jo ocal bakiadur na ki ladu. Utrus pensa kuma Jo i algin di tempu di Davi o Salomon.

Rusumu

1.1—2.13 Satanas roba rikesas, fijus ku saudi di Jo

3.1-26 Keşa di Jo

4.1—14.22 Purmeru ronda di diskursus

15.1—21.34 Sugundu ronda di diskursus

22.1—31.40 Terseru ronda di diskursus

32.1—37.24 Diskursu di Eliu

38.1—42.6 Deus ruspundi Jo

42.7-17 Deus raprindi ki tris amigu, i bensua Jo

Rikesa di Jo

1 ¹Na tera di Uz i tenba un omi comadu Jo, un omi di bardadi ku rispita Deus, i yanda diritu, i libra di fasi mal. ²I padi seti fijus macu ku

tris femia. ³I teneba seti mil karnel, tris mil kamelu, mil turu ku kiñentus buru. I seduba omi mas riku na ladu di saida di sol, i teneba manga di tarbajadur.

⁴Kada un di si fijus ta tene si dia di fasi festa pa elis tudu; e ta manda kumbida se irmas; e ta kume e bibi juntu. ⁵Dipus di un tempu di festa,

1.1: Kum 10.23; 36.28; Jer 25.20; Mis 4.21 **1.1:** Ez 14.14,20; Tia 5.11 **1.1:** V 8; Kap 2.3; Kum 6.9; 2 Re 20.3; 1 Ped 3.11
1.2: Kap 42.13 **1.5:** Sai 19.10 **1.5:** V 11,22; Kap 2.9-10; Mar 7.21-23

Jo ta coma si fijus, i purifika elis, i ta mandurga pa pursenta ofertas kemadu, konformi numeru delis tudu, pabia i ta fala: “Talves ña fijus fasi pekadu, e papia mal di Deus na se korson.” Asin ku Jo ta fasiba sempri.

Purmeru proba di Jo

⁶Un dia, anjus di Deus bai pursenta dianti di SIÑOR; Satanas bai juntu ku elis. ⁷SIÑOR punta Satanas: “Nunde ku bu sai nel?”

Satanas ruspundi SIÑOR i falal: “N na daba volta di mundu, N na pasiaba nel.”

⁸SIÑOR torna punta Satanas: “Bu nota pa ña servu Jo? I ka ten ningin na mundu ku parsi ku el. I omi di bardadi ku ta rispitan, i ta yanda diritu, i libra di fasi mal.”

⁹Satanas ruspundi SIÑOR i puntal: “Nta Jo ta rispita pa nada? ¹⁰Bu ka pui tapada na roda del ku si familia ku tudu ki tene? Bu bensua si tarbaju, tok si limarias na buri ciu. ¹¹Distindi bu mon, bu toka na tudu ki tene; bu jubi si i ka na kobau!”

¹²SIÑOR fala Satanas: “Jubi, tudu ki tene i sta na bu mon, ma Jo propi, ka bu pui mon riba del.” Satanas sai dianti di SIÑOR.

¹³Un dia, fijus di Jo, macu ku femia, e na kume e na bibi biñu na kasa di se ermon garandi. ¹⁴Algin bin pa Jo ku rekadu, i falal: “Turus na labraba, burus na kume lungu delis. ¹⁵Di repenti sabeus bin riba delis, e leba, e mata tarbajaduris ku spada. Ami son ku kapli pa bin kontau.”

¹⁶Oca ki na papiaba inda, utru bin i fala: “Fugu di Deus kai na seu, i kema karnel ku tarbajaduris, i kaba ku elis. Ami son ku kapli pa bin kontau.”

¹⁷Oca kila na papia inda, utru bin i fala: “Kaldeus bin na tris grupu, e toma kamelus, e leba; e mata tarbajaduris ku spada. Ami son ku kapli pa bin kontau.”

¹⁸Oca ki na papiaba inda, utru bin i fala: “Bu fijus macu ku femia e na kumeba e na bibi na kasa di se ermon garandi. ¹⁹Un garandi turbada di bentu bin di ladu di lala, i suta kuation kantu di kasa; kasa kai riba delis, e muri. Ami son ku kapli pa bin kontau.”

²⁰Jo lanta, i rumpi si manta, i rapa si kabelu, i mborka na con, i ngaba Deus, ²¹i fala:

“Nun ku N sai na bariga di ña mame;

nun ku N na disa e mundu.

I SIÑOR ku dan; i el ku toma.

Pa nomi di SIÑOR ngabadu!”

²²Na tudu es, Jo ka peka, nin i ka da Deus kulpa.

Sugundu proba di Jo

2¹Utru bias anjus di Deus bai pursenta dianti di SIÑOR. Satanas bai juntu ku elis pa bai pursenta. ²SIÑOR puntal: “Nunde ku bu sai nel?” Satanas ruspundi SIÑOR i falal: “N na daba volta di mundu, N na pasiaba nel.”

1.6: Kap 2.1; 38.7; 1 Re 22.19 **1.6:** 1 Kron 21.1; Zak 3.1; Apok 12.9-10 **1.7:** 1 Ped 5.8 **1.10:** 1 Sam 25.16; Sal 34.7; Is 5.2; Zak 2.5 **1.10:** Dit 10.22 **1.11:** Kap 2.5; 19.21; Sal 105.15 **1.17:** 2 Kron 36.17 **1.19:** Kap 8.4; 27.14; 42.13 **1.21:** Ekl 5.15; 1 Tim 6.7 **1.21:** Kap 2.10; Ekl 5.19; Tia 1.17 **1.21:** Sal 34.1; Ef 5.20; 1 Tes 5.18

³SIÑOR punta Satanas: “Bu nota pa ña servu Jo? I ka ten ningin na mundu ku parsi ku el. I omi di bardadi ku ta rispitan, i ta yanda diritu, i libra di fasi mal. El i guarda si bardadi te gosi, mesmu ku bu cucin kontra el, pa kastigal sin roson.”

⁴Satanas ruspundi SIÑOR i falal: “Ma bu ka toka inda na si peli de! Omi ta da tudu ki tene pa guarda si vida. ⁵Distindi bu mon, bu tokal na si kurpu ku os, bu jubi si i ka na kobau mal.”

⁶SIÑOR fala Satanas: “Alal la! I sta na bu mon, ma ka bu tiral vida.”

⁷Asin Satanas sai dianti di SIÑOR, i bai ataka Jo ku cagas ku sai na si kurpu desdi si pata di pe te na kabesa. ⁸Jo sinta na sinsa, ^a i toma padas di puti pa kosa ku el.

⁹Si minjer falal: “Nta bu na guarda bu bardadi inda? Maldisua Deus, bu muri!”

¹⁰Jo ruspundil: “Bu na papia suma dudu! Nta no na risibi ben di Deus, no ka na risibi mal?”

Na tudu e kusas Jo ka peka kontra Deus ku si boka.

Tris amigu di Jo

¹¹Jo teneba tris amigu ku sedu-ba Elifaz di prasa di Teman, Bildad di tera di Suá, ku Zofar di tera di

2.3: Kap 1.11 **2.6:** Kap 1.12; 38.8-11 **2.7:** Kap 30.30; Is 1.6; **2.8:** Kap 42.6; 1 Sam 4.12 ^a**2.8** Sinsa pudi sedu sinal di tristesa o ripindimentu. **2.10:** Kap 1.21-22 **2.11:** Kum 36.11,15; Jer 49.7 **2.11:** Kum 25.2 **3.3:** Kap 10.18-19; Jer 15.10; 20.14-18 **3.5:** Kap 10.21-22; 16.16; 28.3; 38.17; Sal 23.4; 107.10,14; Is 9.2; Jer 13.16; Am 5.8; Mat 4.16 **3.8:** Kap 41.1,10 ^a**3.8** *Leviatan:* Utru jinti pensa i lagartu; utrus fala kuma i un limaria garandi di mar di storias antigu. Jinti fiaba kuma jambakusis pudi pul pa i kausa eklipsi di sol.

Naama. Oca ke obi tudu mal ku bin riba di Jo, kada kin sai na si lugar. E ruma pa kontra, pa bai juntu pa falal manteña, pa konsolal. ¹²Oca ke staba inda lunju, e ojal, e ka raparal. Dipus e yalsa se fála, e cora; kada kin rumpi si manta, i bota puera riba di si kabesa. ¹³E sinta ku el na con seti dia ku seti noti, ma ningin ka falal nada, pabia e oja kuma si dur meduñu.

Jo keşa

3 ¹Dipus di kila, Jo yabri boka, i maldisua dia ki padidu, ²i fala:

³ “Dia ku N padidu, pa i pirdi, ku ki noti ke fala: ‘I padi macu!’

⁴ Ki dia, pa i torna sukuru; Deus la riba pa ka i kuda di ki dia, nin pa lus ka numia riba del.

⁵ Pa i sedu un dia di sukuru ku sombra di mortu; pa nuvens sinta riba del, sukuru meduñu pa i toma konta del.

⁶ Ki noti, pa sukuru ngulil, pa ka i kontadu na metadi di dias di anu, nin na dias di mis.

⁷ Pa ki noti fika dingidu; pa musika ka obidu nel;

⁸ kilis ku sibi maldisua dias, ku sibi disperta Leviatan, ^a pa e maldisua ki noti.

⁹ Pa si strela di fuska-fuska fika sukuru; lus di mandrugada ki na pera pa ka i bin; pa i ka ojadu purmeru raius di sol.

- 10 Ki noti, pa i maldisuadu pabia
i ka fica porta di bariga,
nin i ka tujin oja kansera.
- 11 “Ke ku manda N ka muri na
bariga,
o N muri oca ku N na sai nel?
12 Ke ku manda i tenba algin pa
pegan,
ku pitu pa mamantan?
13 Si N muriba, gosi N na ditaba
ketu,
N na durmiba; i na tenba
diskansu pa mi,
14 juntu ku reis ku konsijaduris
di mundu
ku torna kumpu pa se kabesa
kasas ku danaba ja.
15 N na ditaba ku sêfis ku teneba
uru,
ku inci se kasas ku prata.
16 Ke ku manda N ka sukundidu
na con
suma mininu ku padidu mortu,
suma kilis ku nunka ka oja lus?
17 La, jinti mau ka ta sâtia;
la, jinti kansadu ta diskansa.
18 La, katibus ta diskansa,
e ka ta obi mas gritu di kil ku
sta riba delis.
19 La i sta pikininu ku garandi;
katibu sta libri di si dunu.
20 “Ke ku manda folgu ta dadu
pa algin di kasabi,
o vida ta dadu pa jinti di
spiritu disanimadu?
21 E na pera mortu, ma i ka bin
pa elis;
e na buskal suma jinti ku na
koba

- pa buska rikesa ku
sukundidu.
22 Si e bin ciga na kau di nteru,
e na kontenti, e na jukuta ku
pas.
23 Ke ku manda folgu ta dadu pa
omi
ku Deus taja na tudu ladu,
i ka disal oja kamiñu ku sta si
dianti?
24 Tristesas ta bin pa mi suma
kumida;
ña jimidura na darma suma
yagu.
25 Kusa ku N mediba bin kontisi
ku mi.
26 N ka ten pas nin susegu nin
diskansu,
ma son foronta.”

Elifaz raprindi Jo

- 4** ¹ Elifaz di Teman ruspundi, i fala:
² “Si no osa papia ku bo, bu na
pirdi pasensa?
Ma kin ku pudi fika sin papia?
³ Abo bu nsinaba manga di
jinti,
bu da forsa pa kilis ku fraku.
⁴ Bu palabras lantanda kilis ku
na kaiba,
bu fortifika jujus fraku.
⁵ Ma gosi kansera yangasau, bu
pirdi pasensa;
bu sta tarpajadu.
⁶ Nta bu rispitu pa Deus i ka bu
fiansa?
Manera ku bu yanda na
bardadi i ka bu speransa?

3.13: Ekl 6.3-5; 4.3 3.20: Jer 20.18 3.21: Apok 9.6
3.21: Dit 2.4 3.23: Kap 19.8; Mis 3.7-9
4.4: 1 Tes 5.14; Eb 12.12

- 7 Pensa diritu. Algin ku ka ten
kulpa i ciga di pirdi?
O nunde ku bu oja jinti retu
kabadu ku el?
- 8 Konformi kil ku N oja, jinti ku
labra pekadu,
e sumia mal, el ke na kebra.
- 9 Ku folgu di Deus e na pirdi;
ku raiba ki na supra, e na
kabadu ku el.
- 10 E pudi grita suma lion brabu,
e pupa,
ma dintis di lionsiñus ta
kebradu.
- 11 Lion beju ta pirdi pabia i ka
pañã nada di kume;
fijus di lion ta pajiga.
- 12 “Un bias rekadu bin pa mi na
sigridu;
ña oreja obi un fála pikininu.
- 13 Oca ku jinti na durmi fundu,
N bin tene vison di noti.
- 14 I bin pa mi un medu ku
spantu;
ña osis tudu tirmi.
- 15 Un spiritu pasa dianti di ña
rostu;
ña kabelu lanta.
- 16 Ki spiritu para, ma N ka pudi
sibi i ke.
N oja un kusa suma algin ku
sta ña dianti.
N kala, N obi vos bas ku punta:
- 17 ‘Nta omi pudi sedu mas justu
di ki Deus?’

- I pudi sedu mas puru di ki kil
ku kumpul?
- 18 Si Deus ka fiansa na si servus,
si i oja kulpa na si anjus,
- 19 ku fadi kilis ku kumpudu ku
lama,
se alisersu sta na reia,
e ta kebrantadu suma bicu!
- 20 Omis pudi sta bibu parmaña,
e pudi pirdi pa sempri antis di
sol kai,
sin ningin fasi kasu del.
- 21 Si fiu di se vida kortadu,
e ta muri sin yangasa jiresa.’

Elifaz konsija Jo pa i buska Deus

- 5** ¹“Coma, bu jubi si algin na kudiu.
Kal anju ku bu pudi bai pa el?
- ² Bu ta sedu tulu si bu fika ku
kudadi,
bu guarda raiba dentru di bo
tok i matau.
- ³ Ami N ciga di oja un tulu larga
rais,
ma di repenti si kasa
maldisuadu.
- ⁴ Si fijus ka pudi oja suguransa;
e pasa mal na kau di
julgamentu,
sin algin ku na libra elis.
- ⁵ Kilis ku tene fomi e na kume si
kebur;
te na metadi di fididas e na
rabatal.
Bandidus na pui uju na si
rikesa.
- ⁶ Sufrimentu ka ta sai na reia;
i ka na con ku kansera ta nasi,
- ⁷ ma omi ta padidu pa kansera,
suma ku faiska ta lanta i bua
pa riba.

4.7: Ekl 7.15 4.8: Sal 7.14-16; Dit 11.18; 22.8; Os 8.7;
10.12-13; 2 Kor 9.6; Gal 6.7-8 4.13: Kap 33.15
4.14: Ab 3.16 4.17: Kap 9.2; 14.4 4.18: Kap 15.15-16;
Jud 6 4.19: Kap 10.9; 2 Kor 4.7; 5.1 4.19: Kap 13.28
5.2: Kap 18.4 5.3: Sal 37.35-36; 73.3-5,17-19; 92.7;
Jer 12.1-3 5.7: Kap 14.1

- 8 “Si i ami, N ta buskaba Deus,
N ta pui ña kasu si dianti.
- 9 El i ta fasi kusas garandi ku no
ka pudi ntindi,
ku milagris ciu ku no ka pudi
konta.
- 10 I ta da cuba pa con,
i manda yagu riba di lugaris.
- 11 I ta pui jinti batidu na un kau
altu;
kilis ku na cora, i ta yalsa elis
pa un kau suguru.
- 12 I ta kunfundi planus di jinti
jiru pa mal,
pa ka se mon pudi kabanta ke
ke misti fasi.
- 13 I ta paña jirus na se jiresa di
kabalindadi;
planus di jinti mau ta bin kai
na nada.
- 14 Sukuru ta bin riba delis di dia;
me-dia e ta palpa suma di noti.
- 15 Deus ta libra di spada kilis ku
ten falta,
i ta tira elis na mon di jinti forti.
- 16 Asin i ta ten speransa pa
koitadi;
jinti mau ta tapadu boka.
- 17 “Sortiadu kil ku Deus kuriži;
ka bu njuti disiplin di kil ku
ten tudu puder.
- 18 El i ta fasi caga, i ta maral;
i ta fidi, ma si mon ta kura.
- 19 I na librau di seis foronta;
na setimu, mal ka na toka na bo.
- 20 Na fomi i na librau di mortu;
na gera i na librau di puder di
spada.
- 21 Bu na guardadu di suti di
lingua;
bu ka na medi violensia ora ki
ciga.
- 22 Bu na ri di violensia ku fomi;
bu ka na medi limarias brabu.
- 23 Bu na tene kontratu ku pedras
di lugar;
limarias di matu na sedu bu
amigus.
- 24 Bu na sibi kuma bu tenda sta
suguru;
bu na jubi na kusas ku bu tene,
nada ka na falta.
- 25 Bu na sibi kuma bu fijus na ciu,
tok bu jorson sedu suma paja
na con.
- 26 Bu na rukujidu pa koba
ora ku bu sedu inda forti na
bu bejisa,
suma ku maradura di arus
ta rukujidu na si tempu.
- 27 “No jubi e palabra diritu, no
oja kuma i bardadi.
Obil, bu pensa nel, bu tomal pa
bo.”

Jo justifika si keñas

- 6** ¹Jo ruspundi i fala:
²“Si ña dur ku ña kasabi
pudu na balansu, i pesadu
diritu,

5.9: Kap 9.10; 37.5; Sal 40.5; 86.10 5.10: Sal 65.9-11;
147.8; Jer 5.24; 14.22; Am 4.7; At 14.17
5.11: 1 Sam 2.7-8; Sal 107.41; Ez 17.24; Luk 1.52-53; 6.21
5.12: Ne 4.15; Is 8.10; At 12.11 5.13: 1 Kor 1.19-20; 3.19
5.14: Kap 12.25; Lei 28.29; Dit 4.19; Is 59.10; Am 8.9
5.16: 1 Sam 2.8-9; Sal 9.18 5.17: Sal 94.12; Dit 3.11-12;
Eb 12.5-11; Apok 3.19 5.18: Lei 32.39; 1 Sam 2.6;
Sal 147.3; Jer 30.17; Os 6.1 5.19: Sal 34.19; 91.5-10;
Dit 24.16 5.21: Sal 31.20; 55.21; 57.4; Dit 12.18;
Is 54.17; Jer 18.18; Tia 3.5-8 5.22: Dan 6.22
5.23: Sal 91.12-13; Is 11.6-9; 65.25; Os 2.18
5.26: Kap 42.16-17; Dit 10.27

- 3 na bardadi i na pesa mas di ki reia di mar.
E ku manda ña palabra turmentadu.
- 4 Flešas di Deus ku ten tudu puder sta na mi;
ña spiritu na bibi se venenu.
Forontas meduñu di Deus e juntadu kontra mi.
- 5 Buru di monti ka ta cora lungu di paja verdi;
Turu, si i na kume, i ka ta fasi baruju.
- 6 Ma kumida ta sabi sin sal me?
O klara di oву tene gustu?
- 7 N ka ta misti kumida suma kila;
i ta fasin pa N duensi.
- 8 “N misti pa Deus dan ki kusa ku N pidi;
el son ku N na pera,
9 pa Deus sta pruntu pa kebrantan,
pa larga mon, pa kaba ku mi.
- 10 Kusa ku ta seduba ña konsolason,
ku ta pun pa N jukuta ku kontentamentu
na ña dur ku ka ta disan,
i kuma N ka nega palabra di Deus santu.
- 11 “Ke ku N na pera suma N ka ten ja forsa?
Ke ku manda ña vida na tarda si ña tempu kaba?
- 12 Nta ña forsa i suma di pedra?
O ña karni i risu suma bronzi?
- 13 N ka ten forsa pa juda ña kabesa.
Tudu ku pudiba judan, N tiradu el.
- 14 “Amigu dibi di mostra amor pa kil ku foronta,
mesmu ki para rispita Deus ku ten tudu puder.
- 15 Ña ermons e sedu infiel pa mi, suma riusiñu ku ta seku.
Utru ora i ta tene manga di yagu,
- 16 i ta kubri ku jelu;
nevi ta sukundi nel,
Ora ki diskonjela,
i ta bin sedu korenti di yagu.
- 17 Ma na tempu di kalur i ta seku,
i ta kalma, i pirdi na si lugar.
- 18 Grupus di jinti ku sta na bias e ta disvia di kamiñu pa jubi ki riu,
e ta bin pa lala, e pirdi.
- 19 Jinti di Tema e na buska ki riu; nogosiantis di Sebá na peraba pa ojal.
- 20 E ciga la, e fika tarpajadu; e fiansasaba kuma e na oja yagu,
ma e ka bin oja nada.
- 21 Abos bo sta suma ki rius; bo ojan suma kusa meduñu, bo medi.
- 22 Nta N ciga di fala bos: ‘Bo dan un pурсenti’?
O: ‘Bo patin un kusa di bo rikesa’?
- 23 O N fala bos: ‘Bo libran na mon di kil ku na kalkan’?

6.4: Kap 16.12-13 6.14: Dit 17.17; Eb 13.3

6.19: Kum 25.15; Is 21.14; Jer 25.23 6.19: Kum 10.7; 25.3; 1 Re 10.1; Ez 27.22-23; 38.13 6.20: Jer 14.3-4

6.23: Ne 5.8

O: 'Bo kumpran na mon di
 êfis mau'?

- 24 "Bo nsinan, ami N na kala;
 bo fasin ntindi nunde ku N
 yara.
- 25 Na bardadi, palabras retu ta de!
 Ma es tudu ku bo fala, ke ki ta
 proba?
- 26 Nta bo na buska manera pa
 raprindin,
 suma ku ña palabras sedu
 suma bentu,
 palabras di un omi ku pirdi
 speransa?
- 27 Bo pudiba sta pruntu te pa
 juga sorti pa ngaña orfan,
 o pa splora bo amigu.
- 28 Bo ten pasensa, bo jubi pa mi,
 bo na oja kuma N ka na konta
 mintida bo dianti.
- 29 Bo torna pensa; ka bo akusan
 di pekadu.
 Bo pensa diritu; bo na oja
 kuma N sedu justu.
- 30 Nta pekadu sta na ña boka?
 N ka pudi nota si N na papia
 palabras di maldadi?
- 7** 1 "Nta vida di omi li na mundu i
 ka suma gera?
 Si dias ka sedu suma di algin
 ku na tarbaja ciu pa i pudi
 kume?
- 2 I suma katibu ku na da folgu
 fundu ku disežu pa sombra,
 suma tarbajadur ku na pera si
 pagamentu.
- 3 Es ki ña sorti: manga di mis
 amonton;
 kada noti, tristesa.
- 4 Si N dita pa durmi, N ta punta:

'Te kal ora ku sol na mansi pa
 N pudi lanta?'

Noti ta bida kumpridu;
 N ta rola na kama tok sol
 mansi.

- 5 Ña kurpu inci bicus,
 i kubri ku kaska di caga.
 Ña peli findi; materia na sai.
- 6 Ña dias na bai mas dipresa
 di ki lansadera di tisidur;
 e na kaba sin speransa.
- 7 "O Deus, lembra kuma ña vida
 i suma bentu;
 N ka na torna oja sabura.
- 8 Kilis ku na ojan gosi, e ka na
 torna ojan.
 Bu uju sta riba di mi,
 ma N ka na sta mas.
- 9 Suma ku nuven ta disparsi i
 bai,
 asin ku difuntu ku ta bai pa
 koba i ka ta riba.
- 10 Nunka mas i ka na riba pa kasa;
 si kau ka na torna kunsil mas.
- 11 "Asin N ka na kala;
 N na papia na foronta di ña
 spiritu,
 N na keşa na ña kasabi.
- 12 Nta ami i mar, o ami i limaria
 di mar,
 pa bu pun guarda?
- 13 N ta pensa kuma ña kama na
 kalman,
 i na lebian ña kansera.
- 14 Ma bu ta pantan ku suñus,

6.24: Kap 10.2 7.4: Lei 28.67; Sal 6.6 7.5: Is 1.6

7.6: Kap 9.25; 14.2 7.6: Kap 17.15; Dit 14.32

7.7: Sal 78.39; 89.47 7.8: Kap 8.18; 20.9; Sal 37.36;

103.15-16 7.9: Kap 10.21; 16.22; 2 Sam 12.23

7.11: Kap 10.1

- bu ta sombrian ku visons.
 15 N ta mas misti pa algin kalkan
 na garganti,
 pa N muri,
 te pa N ba ta sufri e dur.
 16 N sta fartu di ña vida;
 N ka misti vivi mas.
 Disan, pabia ña dias i suma
 bentu.
- 17 “Kin ki omi, pa bu pui sintidu nel,
 pa bu pui bu korson riba del?
 18 Bu ta jubil parmaña,
 sempri bu ta probal.
 19 Kal tempu ku bu na disan,
 nin si i pa N nguli ña kuspiñu?
 20 Si N peka, kal mal ku N fasiu,
 abo ku ta bisia jinti?
 Ke ku manda bu fasin bu alvu,
 pa N sedu kargu pa ña
 kabesa?
 21 Ke ku manda bu ka na purdan
 ña pekadu,
 bu tira ña maldadi?
 N na bin dita na reia;
 bu na buskan, ma N ka na sta la.”

Bildad fala di justisa di Deus

- 8** 1 Bildad di Suá ruspundi i punta:
 2 “Te kal tempu ku bu na papia
 kusas suma es?
 Bu palabras i suma turbada di
 bentu.
 3 Deus ka ta tursi justisa;
 kil ku ten tudu puder

- ta fasi sempri kil ki sertu.
 4 Oca ku bu fijus peka kontra el,
 i ntrega elis pa kastigu di se
 pekadu.
 5 Ma si bu buska Deus,
 si bu pidi kil ku ten tudu puder
 pa i mostrau miserikordia,
 6 si bu sedu puru, retu,
 Deus ka na tarda, i na disperta
 pa bu fabur,
 i na tornau na bu kau sertu.
 7 Bu kumsada i na parsi
 pikininu
 komparadu ku garandesa di
 bu kabantada.
- 8 “Punta jinti antigu,
 bu buska sibi ke ku se papes
 nsinaduba.
 9 Pabia anos, no padidu aonti,
 no ka sibi nada.
 No dias na mundu sedu suma
 sombra.
 10 Nta no papes ka na nsinau?
 E ka na papia ku bo?
 E ka na rapati se ntindimentu
 ku bo?
 11 Nta tarafi pudi kirsi sin lama?
 I ka pirsisa di yagu?
 12 Si yagu ka ten, i ta muri sedu,
 antis di pudi kortadu.
 13 Asin ki kabantada di tudu kilis
 ku diskisi di Deus;
 speransa di kil ku ka mporta
 ku Deus i na kortadu.
 14 Se speransa na tajadu,
 kusa ke fiansa nel i suma teia
 di araña.
 15 I ta ngosta na ki teia;
 i ka ta nguenta;
 Si i pega nel,

7.16: Kap 10.20 7.17: Sal 8.4; Eb 2.6 7.20: Kap 16.12;
 Mis 3.12 7.21: Kap 10.14; Mis 3.42 7.21: 2 Sam 24.10;
 Mik 7.18-19 8.3: Kum 18.25; Lei 32.4; 2 Kron 19.7;
 Sal 89.14; Dan 9.14; Rom 3.4-5; Apok 15.3; 16.7
 8.4: Kap 1.5,18-19 8.8: Kap 12.12; 32.6-7; Lei 4.32
 8.9: Kum 47.9; 1 Kron 29.15; Sal 90.4; 102.11; 144.4
 8.13: Is 51.12-13 8.13: Kap 17.15 8.15: Kap 27.18

- i ta pajiga na si mon.
 16 Ki omi i suma planta ben reguadu, na sol; si fojas nobu ta laga na jardin.
 17 Si rais ta rodia na pedras, i ta yentra te na pedras garandi.
 18 Si i rinkadu na si lugar, si lugar ta negal, i fala: ‘Nunka N ka ojau.’
 19 Asin ku vida ku kontentamentu di ki omi mau kaba. Utrus na lanta na si lugar.
 20 “Deus ka na nega algin bon, ma i ka na pega mon di kilis ku fasi mal.
 21 I na pui pa bu ri, pa bu grita ku kontentamentu.
 22 Bu inimigus na bisti kunfuson; tendas di jinti mau na pirdi.”

Jo ka pudi ruspundi Deus

- 9** 1 Jo ruspundi i fala:
 2 “Sin, N sibi kuma i bardadi. Kuma ku un omi pudi sedu justu dianti di Deus?
 3 Si i misti diskuti ku el, nin un di mil kusa i ka pudi ruspundil!
 4 Si jiresa i fundu, si puder i garandi. Kin ku ciga di purfia ku el, i kapli kastigu?
 5 I ta mundanta montis sin e ka sinti; na si raiba i ta rabida elis.
 6 I ta bulbuli con tok i sai na si lugar; firkijas di tera ta tirmi.

- 7 I ta papia ku sol; kila ka ta sai; i ta tapa klaridadi di strelas.
 8 I el son ku distindi seu, i yanda riba di maron di mar.
 9 I el ku kumpu strelas: Ursa, Orion ku Setistrela, ku grupu di strela di sul.
 10 I ta fasi garandi kusas ku ka pudi ntindidu, ku milagris ciu tok i pasa.
 11 I ta pasa ña dianti, ma N ka ta ojal. i ta ripiti pasa, ma nin N ka ta sintil.
 12 Si i rabata un kusa, kin ku na pul pa i tornal? Kin ku na puntal: ‘Ke ku bu na fasi?’
 13 Deus ka na tuji si raiba; jinti ku juda Raab^a e na mborka bas del.
 14 “Nta ami, kuma ku N pudi ruspundil, o kuji palabras pa diskuti ku el?
 15 Mesmu ku N seduba justu, N ka pudiba ruspundil, si i ka pa pidi Deus, ña Juis, misericordia.
 16 N pudi comal, i ruspundin, ma mesmu asin, N ka fia si i na para oreja pa ña palabra.

8.18: Kap 7.10; 20.5,9 8.22: Sal 35.26; 109.29; 132.18

9.2: Kap 14.4; Sal 143.2; Rom 3.10; 9.3: Rom 9.20

9.4: Dan 2.20; 4.34-37; Rom 11.33; Ef 1.19; 3.10,20;

Jud 24-25 9.5: Ab 3.6,10 9.6: Is 2.19,21; 13.13;

Ažeu 2.6,21; Eb 12.26 9.7: Kap 38.12-14; Mat 24.29

9.8: Kap 37.18; Kum 1.6-7 9.8: Jon 6.19

9.9: Kap 38.31-32; Kum 1.16; Am 5.8 9.11: Kap 23.8-9

9.12: Kap 33.13; Is 45.9; Jer 18.6; Dan 4.35; Rom 9.20

9.13: Kap 26.12 ^a9.13 Raab: Na storia antigu i seduba un limaria di mar ku representa kunfuson ku mal.

- 17 I ta kebrantan ku turbada,
i buri ña cagas sin roson.
- 18 I ka na dan tempu pa N da folgu,
ma i na incin ku kasabi.
- 19 Si i forsa ku no na papia del, el
ku ten forsa.
Si i justisa, kin ku na comal pa
tribunal?
- 20 Mesmu ku N seduba justu, ña
boka na kondenan.
Si N fala kuma N sedu retu, i ta
coman kulpadu.
- 21 “Mesmu ku N sta sin kulpa,
N ka na fasi kasu di ña vida,
N na njutil.
- 22 Pa mi, tudu i mesmu;
e ku manda N ta fala kuma, Deus
ta kaba ku algin mau o bon.
- 23 Si un mal bin di repenti, i mata,
Deus ta ri kansera di kil ku ka
ten kulpa.
- 24 Con i ntregadu na mon di jinti
mau.
Deus kubri rostu di juisis;
si i ka el ku fasil, kin ku fasil?
- 25 “Ña dias na pasa kinti-kinti
mas di ki algin ku na kuri.
E kuri e bai; nin N ka oja
sabura.
- 26 E na pasa suma barku
pikininu di vela,
o suma agia ku na ria pa
rabata.
- 27 Si N fala: ‘N na diskisi di ña keâ,
N na kumpu ña rostu, N ri,’
- 28 N ta sinti medu di tudu ña dur,

- pabia N sibi kuma Deus na
tenen suma kulpadu.
- 29 Suma N ojadu kulpadu,
kuma ku N na luta amonton?
- 30 Mesmu ku N laba ku yagu di
nevi,
N purifika ña mon ku soda,
- 31 i na botan na koba di lama,
tok ña ropa nuju ña kurpu.
- 32 “Deus i ka omi suma mi, ku N
pudi ruspundi,
pa no pudi nfrenta ntru na
kau di justisa.
- 33 I ka ten ningin na no metadi
ku pudi pui mon riba di nos dus.
- 34 N na pidil pa i tira si
mantampa riba di mi,
pa ka i pantandan ku si
kastigu meduñu.
- 35 Asin N ta papia sin medu del.
Tementi i ka tiral, N ka pudi
papia sin medu.

10 ¹“N kansa ku ña vida;
N ka na tuji ña
keâ pa i sai libri vontadi;
N na papia ku kasabi na ña
korson.

- ² N na fala Deus: Ka bu
kondenan;
kontan pa N sibi ke ku bu tene
kontra mi.
- ³ Nta bu pensa i bon pa bu kalkan,
bu nega algin ku bu kumpu ku
bu mon,
bu konkorda ku planus di jinti
mau?
- ⁴ Bu tene uju suma di omi,
pa bu pudi jubi kusas suma ku
omi ta jubi?

9.17: Kap 1.14-19; 2.3,7 9.22: Ekl 9.1-3

9.25: Kap 7.6-7; 14.2 9.30: Jer 2.22 10.1: Kap 7.11

10.4: 1 Sam 16.7

- 5 Bu dias sedu suma di omi?
Bu anus i suma di omi,
- 6 ku manda bu na buska sibi di
ña maldadi ku pekadu?
- 7 Bu sibi kuma N ka ten kulpa,
ma i ka ten kin ku na libran na
bu mon.
- 8 “I bu mon ku kumpun, i forman;
gosi bu misti kaba ku mi?
- 9 Lembra kuma bu kumpun ku
lama;
gosi bu misti bidantan reia.
- 10 Nta bu ka kambian suma liti?
Bu ka pun pa N bida mas risu
suma kežu?
- 11 Bu bistin ku peli ku karni,
bu juntan ku os ku nervus.
- 12 Bu dan vida, bu mostran bu
bondadi;
bu toma konta di mi, bu
guardan ku vida.
- 13 “Ma bu teneba planu
sukundidu na bu korson;
gosi N sibi ke ku bu misti fasi.
- 14 Bu na jubin;
si N peka, bu na nega purdan.
- 15 Si N fasi mal, ai di mi!
Si N sedu justu, N ka osa yalsa
ña kabesa;
N burguñu dimas;
N ta jubi pa ña kasabi.
- 16 Si N yalsa ña kabesa,
bu ta montian suma lion brabu,
bu torna fasi milagris kontra mi.
- 17 Bu ta tisi nobu tustumuñas
kontra mi,
bu ta buri bu raiba kontra mi;
sempri bu na manda mal
kontra mi.
- 18 “Ke ku manda bu tiran na
bariga di ña mame?
I ta bon ba pa N muri antis di
algin ojan!
- 19 Asin N ta seduba suma nunka
N ka staba na mundu.
N ta tiraduba di bariga di ña
mame, N lebadu pa koba.
- 20 Nta ña dias ka sobra puku?
Para, bu disan,
pa N pudi ten pas,
- 21 antis di N bai pa kau ku N ka
na riba del,
ki tera di sukuru ku sombra di
mortu,
- 22 tera di noti, fundu sukuru,
tera di sombra di mortu ku
kunfuson,
nunde ku klaridadi propi i
sukuru.”

Zofar akusa Jo

- 11** ¹Zofar di Naama ruspundi
Jo i punta:
- ² “Nta rasposta ka na dadu pa e
manga di palabra?
Papia ciu i ta da roson me?
- ³ Jinti na kala pabia bu papia-
papia mintida?
Bu na fasi trosa sin ningin
raprindiu?
- ⁴ Bu fala kuma bu pensamentu
aserka di Deus i sertu,
kuma bu sta limpu si dianti.
- ⁵ Ma na bardadi, i ta bon ba
pa Deus yabri si boka kontra bo,

10.5: Sal 90.2-4; 102.24-27 10.8: Sal 119.73

10.9: Kum 2.7; 3.19; Ekl 12.7; Is 64.8 10.15: Kap 9.15,
20-21 10.16: Is 38.13; Mis 3.10; Am 3.8

10.18: Kap 3.10-11; Ekl 4.3; Mat 26.24

10.21: Kap 7.8-10 10.21: Kap 3.5 11.2: Dit 10.19;
Tia 1.19

- 6 pa i fasiu sibi sigridus di jiresa,
ku pudu na pratika na manga
di manera.
Bu dibi di sibi kuma Deus na
kastigau
menus di ki kil ku bu pekadu
mersi.
- 7 “Bu pudi diskubri fundura ku
limiti
di garandesa di Deus ku ten
tudu puder?
- 8 Si jiresa i altu suma seu;
ke ku bu pudi fasi?
I mas fundu di ki mundu di
mortus;
ke ku bu pudi sibi?
- 9 I mas kumpridu di ki mundu,
mas largu di ki mar.
- 10 “Si Deus pasa, i prindi algin,
i junta jinti na kau di justisa,
kin ku pudi tujil?
- 11 I ta rapara omis ku ka sta na
bardadi.
Si i oja pekadu, i ta nota pa el
diritu.
- 12 Omi tulu na bida jiru
son ora ku buru di monti padi
fiju mansu!
- 13 “Si bu purpara bu korson,
distindi bu mon pa Deus.
- 14 Si pekadu sta na bu mon,
fercal lunju di bo;
ka bu disa mal pa i fika na bu
tenda;
- 15 asin bu ta yalsa bu rostu sin
borgoña,
bu ta sta suguru, sin medu.
- 16 Bu na diskisi di bu
sufrimentu,
bu na lembra del son suma
yagu ku pasa.
- 17 Bu vida na sedu mas klaru di
ki me-dia;
nin si sukuru ten, i na sedu
suma parmaña.
- 18 Bu na sta suguru, pabia
speransa na ten.
Bu na jubi na bu roda,
bu na diskansa suguru.
- 19 Bu na dita, ningin ka na
pantandau.
Manga di jinti na bin buska bu
ajuda.
- 20 Ma uju di jinti mau na funguli;
se kau di suguransa na pirdi.
Se speransa i son mortu.”

Jo difindi si kabesa

- 12** ¹Jo ruspundi i fala:
² “Na bardadi, abos
son ki pobu!
Si bo muri, jiresa na muri ku
bos!
- 3 Ami tamba N tene kabesa
suma bos;
bo ka mas mi garandi.
Kin ku ka sibi e kusas tudu?
- 4 “Ña amigus e ta rin,
kontudu N ta comaba Deus; i
ta kudin;

11.6: Kap 28.28; Sal 25.14 11.6: Esl 9.13 11.7: Ekl 3.11;
Is 40.28; Rom 11.33; 1 Kor 2.10,16; 1 Tim 6.16
11.8: Sal 139.6-8 11.10: Kap 9.12 11.11: Sal 94.11;
Jer 17.9-10; Apok 2.23 11.13: Esl 7.10
11.15: Kap 22.26 11.16: Is 65.16; Jon 16.21
11.17: Sal 37.6; 112.4; Dit 4.18; Is 58.8-10; Mik 7.8-9;
Zak 14.6-7; Mal 4.2 11.18: Sal 3.5; 4.8; Dit 3.23-24
11.20: Kap 17.15 12.3: Kap 13.2 12.4: Kap 16.20;
17.2; 21.3; 30.1; Sal 22.7-8; Mat 27.29; Mar 5.40;
Luk 16.14; At 2.13; 17.32 12.4: Sal 91.15; Jer 13.3

- N sedu justu i retu,
ma e ta rin.
- ⁵ Kilis ku sta suguru e ta njuti
sufrimentu
ku na bati kil ku si pe na lalu.
- ⁶ Tendas di bandidus ta ten
diskansu.
Kilis ku ta lantanda raiba di
Deus e sta suguru;
Deus pui tudu na se mon.
- ⁷ “Punta limarias; kada un delis
pudi nsinau;
punta kacus; elis e ta kontau.
- ⁸ O papia ku con, i ta nsinau;
te pis na mar ta kontau.
- ⁹ Nelis tudu, kal ku ka sibi
kuma i mon di SIÑOR ku
kumpu elis?
- ¹⁰ Vida di tudu kriatura bibu sta
na si mon,
ku folgu di tudu omi.
- ¹¹ Nta oreja ka ta purba palabras
suma ku boka ta purba
kumida?
- ¹² Jiresa sta ku jinti di idadi.
Kil ku tarda na mundu i ta ten
ntindimentu.
- ¹³ “Ma i Deus ku ten jiresa ku
forsa;
el ku ten konsiju ku
ntindimentu.
- ¹⁴ Kil ki bati i ka na lantandadu;
kil ki fica na kalabus i ka na
largadu.
- ¹⁵ Si i tuji ku yagu, tudu na seku;
si i larga yagu, i ta dana con.
- ¹⁶ I el ku ten forsa ku jiresa;
kil ku yara ku kil ku pui utru
yara,
elis dus i di sil.
- ¹⁷ Konsijaduris, i ta roba elis se
jiresa;
i ta bidanta juisis tulu.
- ¹⁸ I ta dismanca kordas di rei,
i ta maral sintu.
- ¹⁹ I ta tira saserdotis na se
tarbaju;
omis ku tarda ten puder, i ta
kaba ku elis.
- ²⁰ I ta kalanta boka di
konsijaduris di fianasa;
i ta tira ntindimentu di
garandis.
- ²¹ I ta tisi dispresu pa šefis;
i ta tira puder di jinti forti.
- ²² I ta mostra kusas fundu na
sukuru;
i tisi sombra di mortu pa
klaridadi.
- ²³ I ta garandisi nasons, i pui elis
pirdi.
I ta pajiga elis, i torna junta elis.
- ²⁴ I ta tira ntindimentu di šefis di
nasons di mundu;
i pui elis pa e yanda-yanda
na lala ku ka tene kamiñu.
- ²⁵ E na yanda, e na palpa na
sukuru, sin klaridadi.
I ta pui elis e singa-singa suma
camidur.

12.6: Kap 21.7-15; Jer 12.1 **12.7:** Dit 6.6; Is 1.3; Jer 8.7
12.10: Kap 14.5; 27.3; 33.4; 34.14-15; Num 16.22; Is 42.5;
57.16; Dan 5.23; Zak 12.1; At 17.25,28 **12.11:** Kap 6.30;
34.3; 1 Kor 10.15; 14.29 **12.12:** Kap 8.8 **12.13:** Kap 9.4;
36.5; Sal 147.5; Dit 8.14 **12.14:** Is 22.22; Apok 3.7
12.15: 1 Re 8.35-36; 17.1; Apok 11.6
12.15: Kum 7.11,23-24
12.17: 2 Sam 15.31; 17.14,23; Is 29.14; 1 Kor 1.19-20
12.18: 2 Kron 33.11-13; Jer 52.31-34
12.19: 1 Sam 17.50-51; Is 37.36-38 **12.21:** Dan 2.21-22
12.22: 1 Kor 2.10; 4.5 **12.22:** Am 5.8; Luk 1.79
12.25: Kap 5.14; Lei 28.29; Is 59.10 **12.25:** Sal 107.27

13 ¹“Es tudu, N ojal ku ña uju;
 ña oreja obil; N
 ntindil diritu.
² Kil ku bo sibi, i el ku N sibi
 tambi;
 bo ka mas mi garandi.
³ N na fala ku Deus ku ten tudu
 puder;
 N misti difindi si dianti,
⁴ ma abos, bo ta kubri bardadi
 ku mintida;
 bo sedu medikus ku ka bali nada!
⁵ I bon ba pa bo kala di un bias;
 es i ta sedu bo jiresa!
⁶ Bo obi ña difesa;
 bo sukuta ña palabras diritu.
⁷ Manera ku bo na papia kusas
 tortu,
 nta bo misti difindi Deus ku
 mintida?
⁸ Bo na fasi skuju del?
 Bo na pурсenta si kasu?
⁹ Nta si i jubiba bos diritu, i ta
 seduba bon pa bos?
 Bo pudi nganal suma ku
 kualker omi pudi nganadu?
¹⁰ Ku sertesa i na raprindi bos
 si bo na fasi skuju sukundidu.
¹¹ Nta bo ka ta panta pa si
 garandesa?
 Medu del ka ta kai riba di bos?
¹² Bo palabras sedu ditus di sinsa;
 bo difesas sedu di lama.
¹³ Bo kala, bo peran N papia;
 kualker kusa ku bin pa mi, N
 sta pruntu.

¹⁴ “N sta pruntu pa pui ña vida
 na pirigu.
¹⁵ Mesmu ki matan, N na pui ña
 speransa nel,
 ma N na difindi ña kasu si dianti.
¹⁶ Ña koražen pudi sedu ña
 salbason,
 pabia omi mau ka ta osa bai si
 dianti.
¹⁷ Bo para sintidu na ña
 palabras
 ku N na konta bos.
¹⁸ N purpara ja ña kasu,
 N sibi sertu kuma N na ojadu
 justu.
¹⁹ I ten algin ku pudi pui si keša
 kontra mi?
 Si i ten, N ta kala pa N muri.
²⁰ “O Deus, fasin e dus kusa;
 dipus N ka na sukundi di bo:
²¹ Tira bu mon lunju di mi;
 ka bu pantandan ku bu
 kastigu meduñu.
²² Coman, N na kudiu;
 o bu disan papia, bu
 ruspundin.
²³ Kantu kulpas ku pekadus ku
 N tene?
 Kontan lei ku N kebra.
²⁴ Ke ku manda bu sukundi bu
 rostu,
 bu tenen suma inimigu?
²⁵ Bu misti kastiga un foja ku
 bentu rabata, i leba?
 Bu na bai tras di paja seku?
²⁶ Bu na skirbi kusas ku kasabi
 kontra mi;
 bu na pun pa N yarda
 kusas mau ku N fasi na ña
 nobresa.

13.2: Kap 12.3; 15.8-9 **13.3:** Kap 23.3-7; 31.35

13.4: Ez 34.4 **13.5:** V 13; Dit 17.28; Ekl 5.3

13.11: Sal 119.120; Jer 5.22; 10.10 **13.15:** Dit 14.32

13.18: Kap 23.4 **13.19:** Is 50.7-8 **13.24:** Lei 32.20;

Sal 10.1; 13.1; 44.24; 88.14; Is 8.17 **13.25:** Is 17.13

13.26: Sal 25.7; Dit 5.11-13; Jer 31.19

- 27 Tambi bu pui ña pes pa e fika
prezu,
bu na nota tudu kau ku N bai,
bu na jubi sinal di ña pe,
28 mesmu ku ña kurpu na kaba
ku mi suma kusa podri,
suma ropa ku bagabaga kume.

14 ¹“Omi ku minjer padi, i ta te-
ne vida kurtu,
incidu di kasabi.

- 2 I ta sai suma flor, i ta lati;
i ta pasa suma sombra, i ka ta
tarda.
3 Nta bu ta pui bu uju pa un
algin asin,
bu pul pa i yentra bu danti pa
julgamentu?
4 Kin ku pudi tira kusa puru na
un kusa ku ka puru?
Ningin!
5 Dias di omi sta markadu;
numeru di si misis sta na bo;
bu pui limiti na omi ki ka pudi
pasa.
6 Tira bu uju riba del, pa i pudi
diskansa,
tok i kaba si tempu ku
kontamentu,
suma omi lugadu ku kaba si
tarbaju.

- 7 “Arvuri ten speransa pabia, si
i kortadu,
i na torna lanta mas;
i ka na para tira ramus nobu.
8 Si rais pudi bejusi na con,
ki tronku ku sobra i pudi muri,
9 ma si i sinti ceru di yagu i ta
rebenta si fojas,
i ta larga ramus suma planta.

- 10 Ma si omi muri, si vida ta
kaba;
si i da si ultimu folgu, nunde ki
sta nel?
11 Suma yagu ta disparsi na lagua,
riu ta seku,
12 asin ku omi ta dita, i ka ta lanta.
Tementi seu ka kaba, i ka na
korda,
nin i ka na disperta na si sonu.
13 “N misti son pa bu kubrin na
mundu di mortus,
pa bu sukundin la tok bu
raiba pasa,
bu dan prazu; dipus bu ta
lembra di mi.
14 Nta si omi muri, i na torna
bibu?
Tudu dia di ña luta
N na pera pa ña situason
muda.
15 Asin bu ta coman, N ta
ruspundiu;
bu ta ten disežu pa mi suma
ku bu kumpun.
16 Bu ta konta ña pasus,
ma bu ka ta fasi konta di ña
pekadus.
17 Kusas mau ku N fasi, bu ta fica
elis na un saku;

13.27: Kap 33.11; Sal 139 **14.1:** Kap 5.7; Sal 39.5;
Ekl 2.22-23 **14.2:** Kap 7.6; 9.25-26; 1 Kron 29.15;
Sal 90.5-6; 102.11; 103.15-16; 144.4; Is 40.6-8; Tia 1.10-11;
4.14; 1 Ped 1.24 **14.4:** Kap 15.14; 25.4-6; Kum 5.3;
Sal 51.5; Luk 1.35; Rom 5.12; 7.18; Ef 2.3 **14.5:** Kap 12.10;
Sal 39.4; 90.10; Dan 11.36; Luk 12.20; At 17.26
14.7: Is 11.1; Dan 4.15,23-25 **14.9:** Rom 11.17-24
14.10: Kap 7.7-10; 19.26 **14.12:** Sal 102.25-26; Is 51.6;
65.17; Mat 24.35; 2 Ped 3.7,10-13; Apok 20.11; 21.1
14.12: Is 26.19; Dan 12.2; Jon 11.11-13,25,43-44;
1 Tes 4.14-17 **14.14:** Kap 19.25-27; Mat 22.30-32;
Jon 5.28-29; At 26.8; 1 Kor 15.51-53 **14.16:** Kap 13.27;
31.4; 33.11; 34.21

bu ta kubri ña maldadis.

- 18 “Suma ku monti ta fika i na gasta, suma pedra ku tiradu na si kau,
19 suma ku yagu ta gasta pedra, korenti ta rabata reia i lebal, asin bu ta pirdinti speransa di omi.
20 Bu ta ngañal pa sempri; i ta pasa; bu ta muda si rostu, bu mandal pa i bai.
21 Si si fijus ngaña rispitu, el i ka ta sibi.
Si e başadu, i ka ta oja.
22 El i ta sinti son dur di si propi kurpu; i ta cora son pa si kabesa.”

Elifaz akusa Jo

15 ¹Elifaz di Teman ruspundi i punta:

- 2 “Nta omi jiru ta ruspundi ku kuñisimentu fufu?
O i ta inci si bariga ku kalur di bentu di saida di sol?
3 I ta difindi ku palabra ku ka bali nada,
o ku rosons ku ka ten purbitu?
4 Bu na pui rispitu pa Deus pirdi balur,
bu na disinkoraża orason.
5 Bu boka na mostra bu pekadu; bu kuji lingua tortu.
6 I bu boka ku na kondenau, i ka ami;
bu palabras na torna kontra bo.

- 7 “Nta abo bu sedu purmeru omi ku padidu?
O bu kumpudu purmeru antis di montis?
8 Bu mati oca ku Deus na fasi planus na sigridu?
I abo son ku ten jiresa?
9 Ke ku bu sibi ku anos no ka sibi? Kal ntindimentu ku bu ten ku ka sta na nos?
10 Tambi na no metadi no tene garandis di kabelu branku, mas beju di ki bu pape.
11 Nta konsolason di Deus ka cigau?
Bu ta njuti palabras sabi ku no papia pa bo?
12 Ke ku manda bu korson rabatau tok fugu di raiba sta na bu uju?
13 Bu pui bu raiba vira kontra Deus;
bu disa ki palabras sai na bu boka.
14 “Ke ki omi ku padidu na minjer pa i sedu puru i justu?
15 Si Deus ka ta fia na si anjus santu,
nin seu i ka puru si dianti,
16 ku fadi omi ku sedu nujenti i kuruptu,
ku ta bibi maldadi suma yagu?
17 “Sukutan, N na mostrau; kil ku N oja N na kontau.
18 Jinti jiru konta ke ke obi di se papes;
e ka sukundi nada.
19 Tera dadu son pa elis;

14.19: Kap 17.15 14.21: Sal 39.6; Ekl 9.5
14.22: Kap 33.19-21 15.2: Kap 8.2; Os 12.1
15.7: Dit 8.25-29 15.8: Jer 23.18; Rom 11.34;
1 Kor 2.11,16 15.9: Kap 13.2 15.14: Kap 14.4;
1 Re 8.46 15.15: Kap 4.18-19 15.16: Kap 42.6;
Rom 1.29-31 15.16: Kap 20.12-14; 34.7; Dit 4.17; 19.28

- nin un strañu ka pasa na se metadi.
- 20 Omi mau na sufri tudu si vida; omi kruel na sufri pa ki puku anu ki sobra.
- 21 Baruju meduñu sta na si oreja; mesmu na tempu di pas, bandidus ta bin pa el.
- 22 I ka fia si i na kapli di sukuru, pabia spada na peral.
- 23 I ta yanda-yanda pa buska kumida, i punta: ‘Nunde ki sta?’ I sibi kuma dia di sukuru pertu ja.
- 24 Dur ku foronta incil medu; e toma konta del, suma rei purparadu pa gera,
- 25 pabia i lantanda si mon kontra Deus; i disafia kil ku ten tudu puder.
- 26 I ntema, i bai ku forsa kontra el, ku tajadera gros si dianti.
- 27 Si rostu ku tudu si kurpu inci gurdura.
- 28 “I sinta na prasas danadu, na kasa ku ningin ka mora nel, ku staba kuas pa bida monton di liñu.
- 29 I ka na riku, nin si rikesa ka na tarda; kusas ki tene ka na laga na con.
- 30 I ka na kapli di sukuru; ãsama di fugu na seka kusas ku lanta na si lugar; Deus na supra riba del, i rabatal.
- 31 Ka i fia na kusas ku ka bali, i ngana si kabesa,

pabia si pagamentu na sedu ki kusas ku ka bali.

- 32 Antis di si dia ciga, i na kabadu ku el; si ramu ka na rebenta foja.
- 33 I na sedu suma pe di uva ku si uvas verdi konkoñi, suma ku flor di olivera ta kai.
- 34 Tudu jinti finjidu ka na padi; fugu na kaba ku tendas ku se dunus ta kumpu ku suku di bas.
- 35 E ta ranja planus di malandrisa, e ta fasi mal; se korson ta purpara son nganu.”

Jo akusa si kumpañeris

- 16** ¹Jo ruspundi i fala: ² “N obi ja manga di kusa suma es. Abos tudu i konsoladuris ku mas ta buri algin dur.
- ³ E palabras di bentu nunca e ka na kaba? Ke ku ta cuci bos pa bo papia de manera?
- ⁴ Si i abos ku staba ne kau ku N sta nel, N pudiba papia suma bos, N balansa kabesa, N buri palabras riba di bos.
- ⁵ Ma kusa ku N na fasiba, N na daba bos korañen; ña palabra di konsolason na kalma bo dur.
- ⁶ “Ma gosi, si N papia, ña dur ka na para;

15.32: Kap 22.16 15.33: Apok 6.13

15.35: Sal 7.14; Is 59.4-5; Os 10.13; Gal 6.7-8; Tia 1.15

- si N kala, i ka na kalma.
- 7 O Deus, bu tiran ña forsa,
bu kaba ku tudu ña familia.
- 8 Bu pui ña peli nornori;
ña magresa lanta i na testifika
kontra mi.
- 9 “Na si raiba i pirsigin, i sapa-
sapan;
i ñeme dinti kontra mi;
ña inimigu jubin ku odiu.
- 10 Jinti yabri boka pa fasin trosa,
e dan bofotada ku disprezu,
e junta tudu kontra mi.
- 11 Deus ntregan na mon di jinti
mau,
i pun pa N kai na mon di kilis
ku ka mporta ku Deus.
- 12 Tudu staba ben ku mi, ma el i
kebrantan,
i pegan na garganti, i kalkan;
i pun pa N sedu alvu pa si fleša.
- 13 Si jinti tajan ku mansasa.
I furan na kosta, sin sinti pena;
ña fel darma na con.
- 14 I ta bin pa mi ku kastigu riba
di kastigu;
i ta bin ku forsa riba di mi
suma omi di gera.
- 15 “N kusi saku, N kubri kurpu
ku el,
N pui ña kabesa na reia.
- 16 N cora tok ña rostu fika
burmeju;

- sombra di mortu na ronda ña uju,
17 ma ami N ka tene violensia na
ña mon;
ña orason i puru.
- 18 “O Con! Ka bu kubri ña sangi;
ka bu da ña gritu kau di
sukundi!
- 19 N sibi kuma ña tustumuña sta
na seu;
la riba i ten algin ku na difindi
ña kasu.
- 20 Ña amigus na fasin trosa;
ña ujus na sai yagu danti di Deus.
- 21 A! Si i ten algin ku pudi pidi
Deus pa omi,
suma ku un omi ta roga pa si
amigu!
- 22 Pabia dentru di puku anus
N na pega un kamiñu nunde
ku N ka na riba nel.

17 ¹ “Ña spiritu sta na kansera;
ña dias pertu kaba;
son koba ku sta ña danti.

² Trosaduris tajan;
ña uju na jubi se inimisadi.

³ “Dan bu palabra, bu sedu ña
fiadur pa bo propi;
kin mas ku pudi da mon pa
seta sedu ña fiadur?

⁴ Bu fica elis kabesa pa ka e ntindi;
ka bu disa elis pa e ngaña.

⁵ Si algin falsia si amigu pa pudi
ngaña,
ujus di si fijus e na funguli.

⁶ “Deus pun suma ditu pa jinti;
N bida suma algin ku kuspidu
na uju.

16.9: Kap 10.16-17; Mis 2.16 16.10: 1 Re 22.24; Is 50.6;
Mis 3.30; Mat 26.67; At 23.2 16.12: Kap 7.20
16.17: Sal 66.18-19 16.18: Kum 4.10-11; Is 26.21
16.18: Tia 5.4 16.19: 1 Sam 12.5; Rom 1.9; 2 Kor 1.23;
1 Tes 2.10 16.20: V 16; Sal 6.6-7; Mis 1.16; Eb 5.7
16.22: Kap 7.9-10 17.2: Kap 12.4 17.4: Mat 13.11-15;
Rom 11.8 17.6: Kap 30.9; Sal 44.14

- 7 Ña uju funguli ku tristesa;
ña kurpu bida suma sombra.
- 8 Jinti bon e panta pabia des;
kil ku ka ten kulpa i na lanta
kontra finjidus.
- 9 Omi justu na yanda na si kamiñu,
i ka na largal;
kil ku tene mon puru
i na kirsi kada bias mas na
forsa.
- 10 “Ma abos tudu, bo bin bo
papia mas!
Nin un jiru N ka oja na bo
metadi.
- 11 Ña dias pasa, ña planus dana,
ku sedu diseżus di ña korson.
- 12 Elis e pui noti pa i sedu di dia!
E fala kuma lus sta pertu,
ma kau fika sukuru.
- 13 Si N na jubi koba di mortu
suma ña kasa,
si N distindi ña kama na sukuru,
- 14 si N fala koba: ‘Abo i ña pape,’
N fala bicus: ‘Abos i ña mame
ku ña irma,’
- 15 nunde ku ña speransa ta sta nel?
O i ten algin ku pudi oja kuma
N ten speransa?
- 16 Nta speransa pudi bai ku
mi pa porta di mundu di
mortus?
O no pudi bai juntu pa
diskansa na reia?”
- Pensa diritu; asin no ta papia.
- 3 Ke ku manda bu na tratanu
suma limaria,
bu na ojanu suma jinti ku
kurtu sintidu?
- 4 Abo, bu na kastiga bu kurpu
na bu raiba;
nta mundu na bandonadu
pabia di bo?
O pedras garandi na tiradu na
se lugar?
- 5 “Na bardadi, kanderu di omi
mau na pagadu;
şama di si fugu ka na yardi.
- 6 Lus na bida sukuru na si
tendas;
kanderu ku sta lungu del na
paga.
- 7 Si pe forti na fraksi,
si propi planus na batil.
- 8 Si propi pes na lebal kinti-
kinti pa ridia,
e na pañadu na si korda.
- 9 Armadilia na pañal na pe,
i na prindil pa ka i kapli.
- 10 Korda sta sukundidu pa el bas
di con;
armadilia sta na si kamiñu.
- 11 Kusas meduñu na pantandal
na tudu ladu,
e na serkal na tudu kau ki kuri
pa el.
- 12 I seduba riku ma i na bin tene
fomi;
danu na peral na tudu ladu.

Bildad papia di kastigu di jinti mau

- 18** ¹Bildad di Suá ruspundi i
punta:
² “Te kal tempu ku bu na buri
palabras?”

17.7: Kap 16.16; Sal 31.9-10; Mis 5.17 17.9: Sal 24.3-4
17.13: Kap 10.21-22 17.14: Kap 24.20; Is 14.11
17.15: Kap 4.6; 6.11; 8.13; 11.20; 13.15; 14.19; 19.10;
27.8; Dit 10.28; 11.7; 1 Kor 15.19; Ef 2.12; Eb 6.18-19
17.16: Kap 3.17-19 18.4: Kap 14.18 18.5: Dit 13.9;
20.20; 24.20 18.6: Kap 21.17 18.8: Sal 9 15; 35.8; Dit 5.22

- 13 Duensa na kaba ku partis di si kurpu;
purmeru fiju di mortu na nguli elis.
- 14 I na rinkadu na si tenda ki fiansaba nel,
i na lebadu pa rei meduñu.
- 15 Algin ku ka sedu si familia na mora na si tenda;
nşofri na wagadu la.
- 16 Bas, si raisis na seku;
riba, si ramus na lati.
- 17 Si lembransa na pirdi na mundu;
i ka na tene nomi na prasas.
- 18 E na tiral na klaridadi pa sukuru;
e na serkal na mundu.
- 19 I ka na tene fiju nin netu na metadi di si pobu;
ningin di si familia ka na fika bibu pa mora na si kau.
- 20 Jinti di kaida ku saida di sol na fika spantadu ku medu pabia di si kastigu.
- 21 Na bardadi, kila ku na sedu kabantada di jinti mau,
ku kilis ku ka kungsi Deus.”

Jo sibi kuma si Salbadur sta bibu

- 19** ¹Jo ruspundi i punta:
² “Te kal tempu ku bo na pun pa N fika tristi,
bo na kebrantan ku palabras?
³ I fasi ja des bias ku bo na raprindin;
bo ka ten borgoña pa abusa na mi.

- 4 Si na bardadi N yara,
i na fika na mi.
- 5 Bo na yalsa kabesa kontra mi,
bo toma ña kastigu suma proba di ña kulpa.
- 6 Ma bo dibi di sibi kuma i Deus ku tisi e mal pa mi.
i tajan ku si ridia.
- 7 N ta grita: ‘Violensia!’ ma ningin ka obi.
N coma pa sakur, ma justisa ka ten.
- 8 El i tajan kamiñu, N ka pudi pasa;
i pui sukuru na ña kamiñu.
- 9 I roban ña rispitu,
i tiran koroa na kabesa.
- 10 I kebran na tudu ladu,
i rinka ña speransa suma arvuri.
- 11 I sindi si raiba kontra mi,
i tenen suma un di si inimigus.
- 12 Si tropas junta e bin,
e kumpu rampa di kamba kontra mi,
e pui se tendas na ña roda.
- 13 “I pui ña ermons pa e lunjusi di mi;
kilis ku kunsin e tenen suma algin strañu.
- 14 Ña parentis bandonan,
ña amigus diskisi di mi.
- 15 Ña ospris ku ña bajudas di kasa e tenen suma stranjeru ke ka kungsi.
- 16 N ta coma ña kriadu; i ka ta kudin;
ami propi N ten ku pidil fabur!
- 17 Ña minjer ka pudi nguenta ceru di ña boka;

18.15: Kum 19.24 18.16: Is 5.24; Os 9.16; Am 2.9; Mal 4.1
18.21: Sai 5.2; Şef 2.10 19.3: Kum 31.7; Num 14.22;
Ne 4.12; Dan 1.20 19.5: Luk 13.2-4; Jon 9.2,34
19.6: Mis 1.12-13 19.8: Kap 3.23 19.9: Sal 89.44
19.10: Kap 17.15 19.13: Sal 38.11; 69.8; 88.8,18

- N torna nujenti pa fijus di ña mame.
- 18 Te mininus ta njutin; si N lanta, e ta fasin trosa.
- 19 N bida nujenti pa tudu ña amigus di korson; kilis ku N mas ama e vira kontra mi.
- 20 Ña os na pega na ña peli ku karni; Kusasiñu ku pun pa N kapli ku vida.
- 21 “Bo sinti pena di mi, ña amigus! Bo sinti pena di mi, pabia mon di Deus toka na mi.
- 22 Ke ku manda bo na pirsigin suma Deus na pirsigin? Nin bo ka na kansa atakan!
- 23 “I ta bon ba pa ña palabras skirbidu, pa e gravadu na rolu di libru!
- 24 I ta bon ba pa e gravadu ku kaneta di feru ku cumbu na pedra, pa e fika pa sempri!
- 25 N sibi kuma ña Libertadur sta bibu; na kabantada i na lanta i firma na mundu.
- 26 Dipus ku ña peli kumedu, ami, na ña karni, N na oja Deus.
- 27 Ami propi N na ojal; ña uju na ojal; i ka uju di utru algin. Ña korson na yardi dentru di mi ku disežu!
- 28 “Si bo fala: ‘No buska manera di pirsigil, pabia rais di purblema sta nel,’

- 29 abos propi bo dibi di medi spada, pabia raiba di Deus i ta tisi kastigu di spada, pa bo sibi kuma i ten algin ku ta julga.”

Zofar konta aserka di kastigu di jinti mau

20 ¹Zofar di Naama ruspundi i fala:

- ² “Suma ña pensamentus na kansan, N ten ku janti pa ruspundi.
- ³ N obi manera ku bu raprindinu, N sinti suma bu faltan rispitu, ma N tene un spiritu di ntindimentu ku na ruspundi pa mi.
- ⁴ “Sertamenti bu sibi kuma ki sta disna di tempu antigu, disna ku omi pudu ne mundu.
- ⁵ Kontentamentu di jinti mau, ku finjiduris, i son puku tempu.
- ⁶ Mesmu ku si orgulyu ciga na seu, si kabesa bai te na nuvens,
- ⁷ i na pirdi ntidu suma kusa ku bentu leba. Kilis ku kunsil e na punta: ‘Nunde el?’
- ⁸ I na bua, i disparsi suma suñu,

19.18: Kap 30.1,12; 2 Re 2.23; Is 3.5 19.19: Sal 41.9; 55.12-14; 109.4-5; Luk 22.48 19.20: Kap 30.30; 33.19-22; Sal 102.3,5; Mis 3.4; 4.8 19.23: Kap 31.35 19.24: Sai 28.11; 32.16; Jer 17.1 19.25: Kap 33.24; Sal 19.14; Is 54.5; 59.20; Ef 1.7 19.26: Sal 17.15; Mat 5.8; 1 Kor 13.12; Apok 1.7 19.29: Sal 58.11 20.6: Kum 11.4-6; Is 14.13-14; Ob 3-4; Mat 11.23

- suma vison di di noti ku ka na ojadu mas.
- 9 Kilis ku ojal, e ka na torna ojal mas;
i ka na ojadu mas na si kau.
- 10 Si fijus na buska fasi pas ku koitadis,
e na torna elis se rikesa.
- 11 Si kurpu ku inciba ku forsa di nobresa
i na bin bida reia.
- 12 “Mal ta mela na si boka;
i ta sukundil bas di si lingua;
- 13 i ka pudi largal,
ma i guardal na si boka.
- 14 Ma ki kumida na bida malgos
na si stomagu,
i na sedu suma venenu di kobra dentru del.
- 15 I nguli rikesa ma i na ramasal;
Deus na tiral na si bariga.
- 16 I na cupa venenu di kobra;
boka di vibura na matal.
- 17 I ka na oja rius ku riusiñus
ku na darma mel ku mantega.
- 18 I na torna kil ki tarbaja pa el; i ka na kumel.
I ka na goza lukru di si nogos.
- 19 I kalka koitadis, i disa elis sin nada;
i roba kasas ki ka kumpu.
- 20 “Si bariga ka dal tempu;
ki rikesa ki pui sintidu nel,
nada di kila ka na bin sobra.
- 21 Nada ka na sobra pa i kume;

- si rikesa ka na tarda.
- 22 Na tempu ki tene ciu kusas na si mon
i na bin oja foronta.
Tudu pesu di kasabi na bin riba del.
- 23 Ora ki kaba inci bariga,
Deus na manda forsa di si raiba riba del suma cuba.
- 24 Nin si i kapli di material di gera, di feru,
fleša di kobri na fural.
- 25 I na rinka fleša na si kosta,
ku na lampra ku si fel;
garandi medu na toma konta del.
- 26 Mal na pera pa bin riba di si rikesa sukundidu;
fugu ku ka ta supradu na kaba ku el
ku tudu ku fika na si tenda.
- 27 Seu na mostra si maldadi;
con na lanta kontra el.
- 28 Korentis di yagu na leba rikesas di si kasa
na dia di raiba di Deus.
- 29 “Es i pagamentu di Deus pa omi mau;
i yardansa ku Deus guarda pa el.”

Jo fala di sorti di jinti mau

- 21** ¹Jo ruspundi i fala:
² “Konsolason ku bo pudi dan
i pa bo obi diritu ke ku N na fala.
- ³ Bo peran pa N papia.
Si N kaba papia, bo pudi fasi trosa.

- ⁴ “Nta N na keša pa omi?
N ka ten roson pa pirdi pasensa?”

20.12: Kap 15.16; Sal 10.7 20.16: Rom 3.13

20.20: Ekl 5.13-14 20.23: Num 11.33; Sal 78.30-31;
Luk 12.18-20 20.24: 1 Re 20.30; Is 24.18; Jer 48.44;
Am 5.19; 9.1-4; At 28.3-6 20.29: Kap 27.13; 31.2-3

- 5 Bo jubi pa mi, bo fika dimiradu;
bo pui mon na boka.
- 6 Si N pensa ne kusa, N ta fika
tarpajadu;
ña kurpu ta tirmi ku medu.
- 7 “Ke ku manda omis mau ta
tene vida kumpridu?
E ta beju, ma inda se forsa ta buri.
- 8 E ta oja se fijus na kirsi, e na kasa;
e oja se netus tambi.
- 9 E ten pas na se kasas, sin medu;
mantampa di Deus ka sta riba
delis.
- 10 Se turus ta padi sin falia;
se bakas ta tene fijus;
bariga ka ta sai ku elis.
- 11 Se fijus ta sai pa brinka suma
kabritus;
e ta jukuta, e baja,
- 12 e ta kanta ku tambriña, ku arpa;
e ta kontenti ku musika di
flauta.
- 13 Tudu dia kusas ta kuri elis diritu;
e ta muri diskansadu.
- 14 Ma e ta fala Deus:
‘Disanu; no ka misti kungsi bu
kamiñu.’
- 15 E ta punta: ‘Kin ki Deus ku ten
tudu puder, pa no sirbil?
Ke ku no na purbita si no fasi
orason pa el?’
- 16 Ma se vida di rikesa ka sta na
se propi mon.
Asin ami N ta fika lunju di
konsiju di jinti mau.
- 17 “Kantu bias ku kanderu di
jinti mau ta pagadu?
Kantu bias ku mal ta bin riba
delis
- ku Deus marka pa elis na si
raiba?
- 18 Kantu bias ke ta lebadu suma
paja
dianti di bentu o di urdumuñu?
Kuas nunka!
- 19 “Bo fala kuma Deus ta kastiga
violensia
di un omi na si fijus,
ma i dibi di kastiga ki omi propi,
pa i sinti.
- 20 Si propi uju dibi di oja si kastigu;
i dibi di bibi raiba di Deus ku
ten tudu puder.
- 21 Ke ki na mporta ku fijus ki na
disa
dipus ku tempu ki dadu kaba?
- 22 “Nta algin pudi nsina Deus
jiresa,
kil ku ta julga kilis ku sta na
lugar mas altu?
- 23 Un omi ta muri ku si forsa ku
rikesa,
suguru, diskansadu.
- 24 Si kurpu, tudu ku si os,
ta sta forti, ben alimentadu.
- 25 Utru ta muri ku kasabi na si
korson,
i ka ciga di purba bon kusa.
- 26 E ta dita na con junttu,
nunde ku bicus ta kubri elis.
- 27 “Ami N sibi diritu ke ku bo na
pensa,

21.5: Kap 29.9; 40.4; Dit 30.32 21.7: Kap 12.6; 36.6;
Jer 12.1-2 21.15: Sai 5.2 21.15: Kap 34.9; 35.3;
Mal 3.14 21.16: Kap 12.9-10; 22.18
21.17: Kap 18.5-6,18 21.19: Kap 5.4 21.20: Sal 75.8;
Is 51.17; Jer 25.15-16; Apok 14.10 21.21: Kap 14.21
21.22: Is 40.13-14; Rom 11.34; 1 Kor 2.16 21.26: Ekl 9.2

ku ki planus mau ku bo tene
pa fasin.

28 Bo na puntan: ‘Nunde kasa di
ki ŝef?

Nunde tenda ku omi mau
moraba nel?’

29 Bo ka ciga di punta kilis ku ta
bai bias?

Bo ka para sintidu na kusas ke
konta?

30 E ta fala kuma omi mau ta
kapli na dia di kastigu,
i ta libradu na dia di raiba.

31 Kin ku na bai akusal na
manera ki na yanda?
Kin ku na pagal kusas ki fasi?

32-33 Na kabantada i ta lebadu pa
koba;

Tudu omis na bai si tras;
garandi multidon na bai si
dianti.

Jinti ta bisia kau ki nteradu.
Reia di kobon sabi pa el.

34 “Nta kuma ku bo pudi
konsolan
ku palabras ku ka ten balur?
Na bo raspostas, son mintida
ku sta la.”

Elifaz akusa Jo di pekadu

22 ¹Elifaz di Teman ruspundi i
punta:

² “Nta kualker omi, nin si i jiru,

21.28: Kap 20.7 21.31: Lei 7.9-10; Is 59.18; Rom 12.19

22.2: Kap 35.6-8; Luk 17.10 22.3: 1 Kron 29.17; Sal 147.11;

Dit 11.1,20; 12.22; 15.8 22.5: Kap 15.5-6

22.6: Sai 22.26-27 22.6: Kap 31.19-20 22.7: Kap 31.17;

Lei 15.7-11; Dit 19.17; Is 58.7,10; Ez 18.7; Mat 25.42-43;

Rom 12.20 22.9: Kap 24.3; 29.12-13; 31.16,18,21;

Sai 22.22-24 22.10: Kap 18.8-10; 19.6

22.12: Sal 8.1,3-4; Is 57.15 22.13: Ez 8.12; 9.9

22.15: Kum 6.5,11-12; Luk 17.26-27

i ten purbitu pa Deus?

3 O kil ku ten tudu puder
i ten interes pa bu sedu justu?
O i ta oja lukru si bu yanda sin
kulpa?

4 “Nta i pabia di bu rispitu pa
Deus
ki ta raprindiu,
i tisi keŝa kontra bo na justisa?

5 Nau! I pabia bu maldadi i
garandi;
bu pekadu ka ten limiti.

6 Bu toma kusa di bu ermon,
bu mpiñal sin roson;
bu tira ropa di jinti, bu disa
elis nun.

7 Bu ka da yagu pa kilis ku sta
kansadu,
nin bu ka da kumida pa kilis
ku tene fomi.

8 Bu seduba omi rispitudu,
ma ku violensia bu toma tera,
bu sinta nel.

9 Bu dispidi viuvas sin nada;
bu kebra forsa di orfans.

10 E ku manda bu tajadu ku
armadilias;
di repenti bu ta sinti medu.

11 Sukuru ta bin ku ta tujiu oja;
korenti di yagu ta kubriu.

12 “Deus sta la riba na seu;
i ta jubi pa strelas bas del,
kontudu, pa nos, strelas i altu.

13 Bu ta punta: ‘Ke ku Deus sibi?
Nta el i pudi julga na metadi di
sukuru?’

14 Nuvens ta kubril, tok i ka pudi
oja;
el i ta pasia na roda di seu.’

- 15 “Nta bu misti yanda na kamiñu antigu ku omis mau yanda nel?
 16 Elis e rabatadu antis di se tempu; korenti di yagu rasta se alisersu.
 17 E ta falaba Deus: ‘Disanu!’ E ta punta: ‘Ke ku Deus ku ten tudu puder pudi fasinu?’
 18 Ma i Deus ku inci se kasas ku rikesas!
 Ami, N ta sta lunju di konsiju di omis mau.
 19 “Justus ta oja kastigu di omi mau, e ta kontenti; kilis ku ka ten kulpa e ta fasi trosa del,
 20 e fala: ‘Na bardadi no inimigu kabadu ku el; fugu na kaba ku restu di si rikesas.’
 21 “Jo, bai pa Deus, bu fasi pas ku el; asin kusas ta bai diritu ku bo.
 22 N na pidu, seta si nsinamentu, bu pui si palabras na bu korson.
 23 Si bu konverti pa Deus ku ten tudu puder, bu na kumpudu. Tira tudu maldadi lunju di bu tenda.
 24 Bota bu uru na reia; bu uru di Ofir, botal na metadi di pedras di riusiñu.
 25 Asin Deus ku ten tudu puder i na sedu suma bu uru, suma manga di prata.

- 26 Bu na sta kontenti ku Deus ku ten tudu puder, bu na yalsa rostu pa el,
 27 bu na papia ku el, i na obiu; bu na kumpri bu purmesa.
 28 Si bu tene planu pa un projetu, i na kuriu diritu; lus na lampra na bu kamiñu.
 29 Ora ku jinti batidu, bu na fala: ‘Pa e lantandadu!’ Deus na salba umildis.
 30 I na libra mesmu kil ku ten kulpa, pabia di puresa di bu mon.”

Jo misti pursenta dianti di Deus

- 23** ¹Jo ruspundi i fala:
² “Mesmu aos N na keña ku kasabi; mon di Deus i forti riba di mi; N ka pudi fika sin jimi.
³ Si N sibiba nunde ku N na ojal, N pudiba ciga na si tribunal.
⁴ N ta inci ña boka ku palabras, N pui ña kasu si dianti na bon manera.
⁵ Asin N ta sibi ke ki na ruspundin, N ta ntindi ke ki na falan.
⁶ Nta i ta usa garandesa di si puder kontra mi? Nau, ma i ta toma konta di mi.
⁷ La un omi retu ta puiba si kasu dianti di Deus; ami N ta fika libri pa sempri di ña Juis.

22.16: Kum 7.11,17,21 **22.18:** Kap 21.16 **22.21:** Is 27.5; Rom 5.1; 2 Kor 5.20; Ef 2.14-17; Fil 4.7 **22.23:** Jer 31.4
22.24: 1 Re 9.28 **22.26:** Kap 11.15 **22.28:** Kap 29.2-3; Sal 97.11 **22.29:** Tia 4.6; 1 Ped 5.5 **23.3:** Kap 13.3; 16.21; 31.35-37 **23.5:** Kap 38.1; Ab 2.1

- 8 “Si N bai dianti, i ka ta sta la;
si N jubi tras, N ka ta ojal.
- 9 Si i na tarbaja na mon skerda,
N ka ta kontra ku el;
o si i sukundi na direita, N ka
ta ojal,
- 10 ma el i sibi nunde ku N na bai;
si i kaba proban, N na sai
suma uru.
- 11 Ña pe sigi si pasus;
N pega na si kamiñu, N ka
disvia del.
- 12 Nunka N ka lunjusi di si
mandamentus;
N da palabras di si boka mas
balur
di ki ña kumida.
- 13 “Si i disidi fasi un kusa, kin ku
na tujil?
Kusa ki misti, el ki ta fasi.
- 14 I na bin fasi kil ki marka pa ña
vida;
i tene inda manga di utru
planu na si sintidu.
- 15 E ku manda N ta fika
tarpajadu si dianti;
ora ku N pensa nes, N ta ten
medu del.
- 16 I Deus ku pui ña korson pa i
dismaja;
kil ku ten tudu puder i
pantandan.

- 17 I ka sukuru ku ta pui pa N
dismaja,
nin ki sukuru meduñu ku ta
kubri ña rostu.

- 24** ¹“Suma ku tempus di julga-
mentu ka sukundidu
di Deus ku ten tudu puder,
ke ku manda kilis ku kunsil
ka na oja ki dias?
- ² I ten jinti ku ta mundanta
pedras di frontera di
yardansas,
e ta furta karnel, e bakia elis.
- ³ E ta leba buru di orfan,
e ta toma turu di viuva tok kila
paga si dibidas.
- ⁴ E ta serka koitadis na kamiñu,
tok e ta kuri, e bai sukundi.
- ⁵ Suma buru di monti na lala,
ki koitadis ta lanta sedu, e sai
pa buska
si e ta oja kusa di kume.
Son lugaris ku ka labradu
ku ta da kumida pa elis ku se
fijus.
- ⁶ E ta korta paja pa limarias
na un lugar ki ka di selis;^a
e ta kuji uvas na orta di omi mau.
- ⁷ E ta pasa noti nun pa falta di
ropa;
e ka tene panu pa friu.
- ⁸ Cuba di montañas ta moja elis;
suma e ka tene kau di mora,
e ta ngosta na pedras garandi.
- ⁹ Omis mau ta rinka fiju
pikininu na pitu di viuva,
e ta toma fijus na mon di
koitadi suma mpiñol.
- ¹⁰ Asin ki koitadis ta yanda nun,
pa falta di ropa;

23.10: Sal 139.1-5; 2 Tim 2.19 **23.10:** Lei 8.2; Sal 66.10;
Dit 17.3; Zak 13.9; Mal 3.2-3; Tia 1.2-4; 1 Ped 1.7

23.12: Kap 22.22; Sal 19.9-10; 119.11,103; Jer 15.16;
1 Ped 2.2 **23.13:** Kap 11.10; 34.29; Num 23.19-20;
Sal 115.3; 135.6; Is 14.24; Dan 4.35 **24.2:** Lei 19.14

24.4: Kap 31.16; Is 10.1-2 ^a **24.6** *Lugar ki ka di selis:*
Suma koitadis tiradu na se propi lugar, e tenba ku tarbaja
na lugaris di utru jinti pa puku pagamentu.

24.9: 2 Re 4.1; Ne 5.5

- ku fomi e ta karga arus di jinti mau.
- 11 Na kintal di ki jinti e ta pirmi azeitonas pa tira azeiti. E ta masa uvas na kau ki ta masadu, ma e ka pudi bibi ki biñu, e ta fika ku sedi.
- 12 Omis na jimi na prasas; jinti ku molostadu na grita, ma Deus ka ta akusa ningin di si pekadu.
- 13 “I ten jinti ku sta kontra lus; e ka kungsi kamiñu di lus, nin e ka ta yanda nel.
- 14 Mandrugada matadur ta lanta, i mata koitadis; di noti i ta bida suma ladron.
- 15 Kil ku misti dita ku minjer di utru i ta pera fuska-fuska, i ta kubri rostu, i fala: ‘Ningin ka na raparan.’
- 16 Na sukuru e ta romba kasas ke ta marka di dia; e ka misti nada ku klaridadi.
- 17 Pa elis tudu, parmaña i suma sombra di mortu, ma e ta fasi kamaradia ku kusas meduñu di di noti.
- 18 “E sedu suma sukuma riba di yagu; se con i maldisuadu; ningin ka ta yanda na kamiñu di se orta di uvas.
- 19 Sekura ku kalur ta kaba ku yagu di nevi; asin ku mortu ta fasi ku kilis ku peka.
- 20 Mame na diskisi del; bicus na kumel ku gustu; nunca mas i ka na lembradu. Suma arvuri ta kortadu, asin ku omi mau na kortadu.
- 21 I ta maltrata minjer ku ka tene fiyu, i ka ta fasi ben pa viuvas.
- 22 Deus ta rasta ku si forsa te omis di puder; si i lanta, e ka ta tene vida suguru.
- 23 Si Deus da elis diskansu, e ta sinti suguru, ma si uju sta na se kamiñus.
- 24 E ta yalsadu pa puku tempu; dipus e ta disparsi; e ta batidu, e juntadu suma pe di arus, e kortadu.
- 25 Si i ka asin, kin ku na disminton, pa i nula ña palabras?”

Bildad fala di garandesa di Deus

25 ¹Bildad di Suá ruspundi i fala:

² “Deus sta riba di tudu, i mersi garandi rispitu; el i pui pas na si renu la riba.

³ Nta algin pudi fasi konta di si tropas?

I ten algin ku si lus ka ta lanta riba del?

⁴ Kuma ku omi pudi sedu justu dianti di Deus?

Kil ku padidu na minjer, kuma ki pudi sedu puru?

24.11: Lei 25.4 24.13: Jon 3.19-21; Rom 1.32; 2.17-24; Tia 4.17 25.2: 1 Kron 29.11-12; Is 57.15,19
25.3: Sal 103.20-21; 148.2-4; Mat 26.53; Apok 5.11
25.3: Mat 5.45 25.4: Kap 14.4; Rom 3.20,23-24; 5.1

- 5 Te lua ojadu ku falta di lus,
strelas ka puru na si uju;
6 ku fadi omi, ku sedu suma bicu,
i ka bali nada na si uju.”

Jo fala di puder di Deus

- 26** ¹Jo ruspundi i fala:
² “Asin ku bu juda
algin ku ka ten forsa!
Asin ku bu fortifika mon ku
sta fraku!
³ Es i konsiju ku bu da pa algin
ku ka ten jiresa!
Asin ku bu sibi mostral kuma
ku kusa sta!
⁴ Kin ku bu na papia ku el?
Spiritu di kin ku na papia na bo?

⁵ “Mortus na tirmi bas di yagu,
ku kilis ku mora la.
⁶ Mundu di mortus sta nun si
dianti,
i ka kubridu.
⁷ I distindi seu di norti riba di
spasu vaziu,
i pindra mundu riba di nada.
⁸ I ta mara yagu dentru di
nuvens,
ma nuvens ka ta rebenta bas del.
⁹ I kubri rostu di lua sheia,
i distindi si nuven riba del.
¹⁰ I marka orizonti riba di yagu
pa i sedu frontera di lus ku
sukuru.

- ¹¹ Ora ki ameasa firkiyas di seu,
e ta panta tok e tirmi.
¹² Ku si forsa i yabri mar;
ku si ntindimentu i bati
serpenti Raab.
¹³ Si mon mata ki serpenti ku na
kapliba.
I supra; seu bida klaru.
¹⁴ Es i son ponta di si puder.
Kil ku no obi del i suma vos
pikininu na oreja.
Kin ku pudi ntindi baruju di si
puder?”

- 27** ¹Jo kontinua na si komber-
sa, i fala:
² “N jurmenta pa vida di Deus,
kil ku nega fasin justisa,
kil ku ten tudu puder,
ku fasin kasabi na korson,
³ kuma, nkuantu N tene vida,
ku folgu di Deus na naris,
⁴ ña boka ka na papia mal,
nin ña lingua ka na tira
palabra di nganu.
⁵ N ka na da bos roson;
N ka na nega ña bardadi tok N
muri.
⁶ N na pega na ña bardadi,
N ka na largal.
Ña konsiensia ka na
raproban,
nin un dia di ña vida.

- ⁷ “Ña inimigu pa i sedu suma
omi mau;
kil ku lanta kontra mi
pa i sedu suma algin ki ka
justu!
⁸ Kal ki speransa ku algin ku ka
mporta ku Deus pudi ten
ora ku Deus kaba ku si vida?”

25.5: Is 24.23; 60.19-20 25.6: Sal 22.6; Is 41.14

26.4: 1 Kor 12.3; 1 Jon 4.1-3; Apok 16.13-14

26.6: Dit 15.11; Am 9.2; Eb 4.13 26.8: Kap 36.29;
37.11,15-16; 38.9,37; Dit 30.4; Jer 10.13

26.11: Sal 18.7 26.12: Sal 74.13-14; Is 27.1

26.14: Sal 145.3; Rom 11.33; 1 Kor 13.9-12

26.14: Kap 40.9; Sal 29.3 27.2: Kap 34.5 27.3: Is 2.22

27.6: Kap 2.3; At 24.16; 1 Jon 3.21

- 9 Nta Deus ta obi si gritu
ora ku foronta bin riba del?
- 10 O i na kontenti ku Deus ku ten
tudu puder?
O i na coma Deus tudu tempu?
- 11 “N na nsina bos aserka di
puder di Deus;
N ka na sukundi bos kal ki
planus
di Deus ku ten tudu puder.
- 12 Ma abos tudu bo oja ja e kusas.
Nta ke ku manda bo na papia
palabras bakatela?
- 13 “Es i kusa ku Deus marka pa
omi mau,
yardansa ku jinti ku ta kalka
utrus
na risibi di Deus ku ten tudu
puder.
- 14 I pudi tene manga di fiju,
ma i pa spada.
Si jorson, nunka se kumida ka
na ciga elis.
- 15 Kilis ku sobra, duensa na
ntera elis;
se viuvvas ka na cora.
- 16 Si omi mau monta prata suma
puera,
si i junta ropa suma monti di
lama,
- 17 el i na rumal, ma i justus ku na
bisti ki ropa,
kil ku ka ten kulpa i ta rapati
ki prata.
- 18 Omi mau ta kumpu si kasa
suma di araña,
o suma baraka ku guarda
kumpu.
- 19 Riku pudi dita ku si rikesa;

si i yabri uju, i ta oja si rikesa
bai ja.

- 20 Foronta ta bin riba del suma
korenti di yagu;
turbada ta rabatal di noti.
- 21 Bentu di saida di sol na lebal,
i na tiral na si lugar ku forsa.
Asin i na bai janan.
- 22 Deus na manda es riba del,
i ka na ten pena del;
omi na kuri ku foronta pa
kapli na si mon.
- 23 Ora ki kai, jinti na toka palmu
kontra el;
ora ki na sai na si lugar, e na
subia.

Jiresa ngabadu

- 28** ¹“Na bardadi, prata tene
kau nunde ki ta kobadu;
uru tene kau nunde ke ta
purifikal.
- ² Feru ta tiradu na con;
pedra ta ribidu pa tira kobri.
- ³ Omis ta bai te na sukuru,
e ta buska na kau mas fundu
di con,
e ta koba pedras na sukuru.
- ⁴ Lunju di kaus nunde ku jinti
ta mora,
kau ku pe di omi ka ta bai,
e ta yabri entrada pa minas.
Lunju di utru jinti e ta pindra
na korda,

27.9: Kap 35.12; Dit 1.28; Ez 8.18; Mik 3.4; Zak 7.13;
Jon 9.31 27.10: At 10.2; Ef 6.18; 1 Tes 5.17

27.13: Kap 20.29 27.14: Lei 28.32,41; Os 9.13

27.15: Sal 78.64 27.17: Dit 13.22; 28.8; Ekl 2.26

27.18: Kap 8.14-15; Is 1.8; 38.12; Mis 2.6

27.21: Jer 18.17; Os 13.15 27.23: Mis 2.15; Naun 3.19

27.23: 1 Re 9.8; Jer 19.8; Sof 2.15 28.1: Kum 2.11-12;
Sal 12.6; Dit 17.3; 27.21; Is 48.10; Zak 13.9; Mal 3.2-3;

1 Ped 1.7 28.2: Kum 4.22

- e ta balansa di un ladu pa utru.
- 5 Con ku kumida ta sai nel
i bida la bas suma fugu staba la.
- 6 Na si pedras i ta ojadu safira;
reia ta jagasi ku uru.
- 7 Agias ka kungsi ki kamiñu pa
mina,
nin uju di falkon ka ojal.
- 8 Nin lion nin utru limaria
brabu ka ta pui pe la.
- 9 Omi ta distindi mon pa kebra
pedra mas risu;
i ta koba te na rais di montis.
- 10 I ta koba kamiñu na pedra bas
di con,
i ta jubi tudu kusas di balur.
- 11 I ta tapa nasenti di riu.
Kil ku staba sukundidu na con,
i ta tiral pa klaridadi.
- 12 “Ma nunde ku jiresa ta ojadu?
Nunde kau di ntindimentu?”
- 13 Omi ka ta kungsi si balur;
i ka ta ojadu na tera di bibus.
- 14 Mar fundu fala: ‘I ka sta na mi.’
Utru mar fala: ‘I ka sta ku mi tambi.’
- 15 I ka pudi kumpradu ku uru finu,
nin prata ka ta pesadu pa
torkia ku el.
- 16 I ka pudi kumpradu ku uru di
Ofir,
nin ku pedras di balur suma
oniks ku safira.
- 17 I ka pudi komparadu ku uru
nin kristal;
i ka pudi torkiadu ku joia di
uru finu.
- 18 I ta pui pa jinti diskisi koral ^a
ku pérolas;
pa ngaña jiresa i minjor di ki
ngaña rubins.
- 19 I ka pudi komparadu ku
topaziu di Etiopia,
nin i ka pudi kumpradu ku
uru puru.
- 20 “Nta nunde ku jiresa sai nel?
O nunde kau di ntindimentu?”
- 21 Nin un kriatura bibu ka pudi
ojal,
nin kacus ku na bua.
- 22 Pirdison ku mortu ta fala:
‘No obi si fama ku no oreja.’
- 23 Deus ntindi kamiñu pa el;
i sibi nunde ku si lugar sta,
- 24 pabia i ta oja te na fin di
mundu;
i ta oja tudu ku sta bas di seu.
- 25 Oca ku Deus rugula forsa di
bentu,
i midi yagu na mar,
- 26 oca ki marka lei pa cuba,
ku kamiñu pa relampagu ku
si baruju,
- 27 na ki tempu i oja jiresa,
i jubil diritu, i proba si balur, i
konfirmal.
- 28 Deus fala omi:
‘Rispiru pa SIÑOR i jiresa;
pa libra di fasi mal i
ntindimentu.’”

28.5: Sal 104.14-15 28.6: Sai 24.10; Kan 5.14; Is 54.11

28.12: V 20; Dit 1.7; 2.1-7; 3.13-15; Ekl 7.23-25

28.15: Dit 8.10-11, 18-19; 16.16 28.16: Ez 28.13

28.18: Ez 27.16 ^a 28.18 Koral i un tipu di planta di mar

ku ta usadu pa kumpu fajaderas. 28.18: Mat 7.6;

13.45-46; 1 Tim 2.9; Apok 17.4; 18.12; 21.21

28.19: Sai 28.17; 39.10; Ez 28.13; Apok 21.20

28.20: V 12 28.24: Dit 15.3 28.25: Sal 135.7; Is 40.12

28.26: Kap 38.25; Sal 148.8 28.28: Lei 4.5-6; Dit 1.7; 9.10

29.2: Kap 1.1-3, 10

29 ¹Jo kontinua na si komber-
sa, i fala:

² “Ai! Si N pudiba sedu

- suma ku N staba na tempu pasadu,
 suma na dias ku Deus ta guardanba,
³ oca ki puiba si lus pa i lampra na ña kabesa.
 N ta yandaba na si lus na metadi di sukuru.
⁴ Na ki dias, ocan nobu, amisadi di Deus i staba riba di ña kasa.
⁵ Deus ku ten tudu puder staba ku mi;
 ña fijus e staba na ña roda.
⁶ N ta lababa ña pe ku liti; azeiti di olivera ta saiba na pedra suma riusiñu.
- ⁷ “Oca ku N ta baiba pa porton di prasa,
 N bai sinta na ña asentu na kau publiku,
⁸ si jovens ojan, e ta sai na kamiñu; garandis ta lanta e firma.
⁹ Šefis ta fika ketu, ku mon na boka, sin papia.
¹⁰ Jinti importanti e ta fika mudu, se lingua ta kola na seu di boka.
¹¹ Algin ku obinba, i ta papia ben di mi;
 kin ku ojan, i ta da tustumuñu di mi,
¹² pabia N ta libraba koitadi ku na pidi ajuda,
 tambi ku orfan ku ka teneba kin ku na sakural.
- ¹³ Kil ku na muriba i ta bensuan; N ta puiba korson di viuvvas pa e kanta.
¹⁴ N kubriba ku bondadi suma ropa;
- ña vida justu i seduba suma manta ku koroa.
¹⁵ N seduba uju pa segu, tambi pe pa manku.
¹⁶ N seduba pape pa kilis ku ka tene nada;
 si un algin strañu teneba purblema,
 N ta bai jubil diritu.
¹⁷ N ta kebraba kešada di omi mau,
 N kaplinti ki algin ki pañaba ku dinti.
- ¹⁸ “N ta falaba: ‘N na muri na ña kasa;
 ña dias na ciu suma reia.’
¹⁹ Ña rais ta distindiba te na yagu; serenu ta sinta na ña ramus.
²⁰ Kada dia jinti ta danba rispitu; ña mansasa ta reforsaba na ña mon.
- ²¹ “E ta fikaba ketu pa pera ña palabra;
 e ta para sintidu pa obi ña konsiju.
²² Si N kaba papia, e ka ta fala mas nada.
 Ña palabra ta yentra elis sabi na oreja.
²³ E ta peranba, e risibi ña palabra,
 suma ku labradur ta pera purmeru cuba,

29.6: Kum 49.11; Lei 32.13; 33.24 29.7: Lei 16.18

29.8: Sir 19.32; 1 Ped 2.17 29.9: Kap 21.5

29.10: Sal 137.6; Ez 3.26 29.12: Sai 22.22-24;

Lei 16.11; Sal 68.5 29.14: Is 59.17; 61.10; Ef 6.14-17

29.15: Num 10.31 29.16: Kap 31.18 29.16: Dit 29.7

29.17: 1 Sam 17.35; Sal 124.3,6 29.19: Sal 1.3; Os 14.5-7

29.20: Kum 49.24

i ta kontenti ku el.

24 Si N ri pa elis oca ke sta disanimadu, kontentamentu di ña rostu ta daba elis koražen.

25 I ami ku ta sintaba suma šef, N toma disison pa elis; N moraba suma rei na metadi di si tropas, suma algin ku ta konsola jinti na cur.

Jo fala di si sufrimentu

30 ¹“Ma gosi, jinti mas nobu di ki mi na rin.

Se papes ka baliba nada, tok N ka mistiba pui elis pertu di kacuris ku ta bakia ña karnel.

² Forsa di se mon ka baliba pa mi, pabia e beju; se forsa kaba.

³ Fomi na kababa ku elis, e na ñeme rais seku di noti, na lala ku ka tene nada.

⁴ E ta rinka plantas di lala, e ta kume rais di zimbru. ^a

⁵ E serkaduba na metadi di jinti ku pupa se tras suma e na serka ladron.

⁶ E ta mora na baletas, na kobas di con ku kobas di pedra.

⁷ E ta cora suma limarias, e junta bas di arvurisiñus ku tene fidida.

⁸ E seduba fijus di dudu ku ka teneba nomi; e serkadu na tera.

⁹ “Gosi N sedu kantiga di trosa pa elis;

N sedu tambu ditu pa elis.

¹⁰ E ka pudi nguentan, e ta kuri di mi;

e ka ta medi kuspín na rostu.

¹¹ Manera ku Deus tira korda na ña mansasa, i kalkan, e larga tudu se kontrolu ña dianti.

¹² Na ladu direita, manga di rapas junta pa ataka, e pincan, e purpara pa bin kaba ku mi.

¹³ E dana ña rua; e bin kaba ku mi, sin ningin ka juda elis.

¹⁴ E yentra na buraku garandi na mura, e na bin ku forsa kontra mi, na metadi di tudu danu.

¹⁵ Medu bin toma konta di mi; ña rispitu bai, suma kusa ku bentu bari; ña sabura pasa suma nuven.

¹⁶ “Gosi ña vida na kaba puku puku, dias di sufrimentu toma konta di mi.

¹⁷ Di noti, dur ta yentra na ña os; dur ku na murdin, sin para.

¹⁸ Ku forsa di ña duensa ña ropa muda.

N ka pudi maral diritu, suma gola di ña kamisa.

¹⁹ I botan na lama; N bida suma reia ku sinsa.

²⁰ “O Deus, N ta comau, ma bu ka ta ruspundin. N ta firma,

30.1: Kap 19.18 ^a 30.4 *Zimbru* i un arvurisiñu.

30.10: Num 12.14; Lei 25.9; Is 50.6; Mat 26.67; 27.30

30.20: Kap 19.7; 35.13; Sal 22.1-2; Mis 3.8,44

- ma bu ka ta da atenson pa mi.
- 21 Bu bida mau pa mi;
ku puder di bu mon bu ta
atakan.
- 22 Bu ta yalsan riba di bentu,
pa N monta, N yanda riba del;
bu ta botan di un ladu pa utru
na turbada.
- 23 N sibi kuma bu na leban pa mortu,
pa kasa di juntamentu
ku tudu bibus na bai pa el.
- 24 “Sertamenti ningin ka na
distindi mon
kontra un omi kebrantadu
ora ki grita pa sakur na si
foronta.
- 25 Nta N ka cora pa kilis ku pasa
mal?
O ña korson ka fika tristi
pabia di koitadis?
- 26 Ma oca N na peraba ben, mal
bin pa mi;
N na peraba lus, ma i sukuru
ku bin.
- 27 Bariga na tursin sin para;
dias di sufrimentu bin riba di
mi, sin N spera.
- 28 N na yanda ku peli pretu,
ma i ka sol ku keman.
N ta lanta na juntamentu, N
pidi sakur.
- 29 Gosi N sedu ermon di kacur
brabu,
kumpaÑer di avestruz.
- 30 Ña peli bida pretu,
ña os na kema ku feбри.
- 31 Pabia di kila ña arpa bida
miskiÑu;
ña flauta bida vos di kilis ku
na cora.

- 31** ¹“N fasi kontratu ku ña uju;
nta kuma ku N na
pul na un bajuda?
² Kal kusa ku Deus ku sta la riba
ta da omi?
O kal yardansa ku ta bin di
seu,
di Deus ku ten tudu puder?
³ I ta manda pirdison pa kil ku
ta yanda mal;
i ta manda kastigu pa kilis ku
fasi pekadu.
⁴ Nta Deus ka ta oja manera ku
N ta yanda?
i ka ta fasi konta di ña pasus?
⁵ “N ka yanda na mintida,
nin ña pe ka ta janti pa nganu.
⁶ Deus ta pesan na balansu sertu;
i na sibi kuma N tene korson
di bardadi.
⁷ Si ña pe ta disvia di kamiÑu,
si ña korson bai tras di ña uju,
si ña mon pega kualker
pekadu,
⁸ nta, N ta sumia pa utru kume;
tudu ña plantas e ta rinkadu
te na rais.
⁹ “Si N disa ña korson atraidu
pa minjer di ña kumpaÑer;
si N bai montia na si porta,
¹⁰ nta, ña minjer ta pila pa utru
omi;
utru ta dita ku el.

30.23: Eb 9.27 30.25: Sal 35.13-14; Rom 12.15

30.26: Jer 8.15 30.30: Sal 119.83; Mis 4.8; 5.10

30.31: Sal 137.1-4; Mis 5.15; Dan 6.18 31.1: Sal 119.37;

Dit 4.25; Mat 5.28-29; 1 Jon 2.16 31.3: Sal 55.23;

73.18-19 31.4: Kap 34.21; 2 Kron 16.9; Dit 5.21; 15.3;

Jer 16.17; 32.19; Eb 4.13 31.6: 1 Sam 2.3; Dan 5.27

31.8: Sir 26.16 31.10: Jer 8.10

- 11 Es i ta sedu un kusa di borgoña ku N ten ku julgadu danti di lei.
- 12 I sedu fugu ku ta kema te na pirdison; i ta kaba ku tudu ña kebur.
- 13 “Si N nega fasi justisa pa ña kriadu macu o femia oca ki bin keşa kontra mi,
- 14 ke ku N na bin fasi si Deus bin lanta? Si i puntan de kasu, ke ku N na ruspundil?
- 15 Nta kil ku kumpun na bariga, i ka kumpu ña kriadu tambi? O i ka el mesmu ku kumpunu na bariga?
- 16 “N ka tuji koitadis kil ke misti, nin N ka pui viuva pa i kansa pa pera ajuda.
- 17 N ka kume ña bokadu di kumida sin pati orfan.
- 18 Disna di ocan nobu, i kirsi ku mi; N sedu suma si pape; N gial disna ku N padidu.
- 19 “Si N oja algin ku ka tene nada, ku na muri ku falta di ropa;
- 20 si i ka bensuan suma ku N kental kurpu ku kuru di ña karnel;
- 21 si N lantanda ña mon kontra orfan,
- suma ku N sibi kuma N pudi ngaña na kau di fasi justisa,
- 22 nta, ña brasu ta kai di ombra, i ta rinkadu na si lugar!
- 23 Pabia kastigu di Deus i un kusa meduñu pa mi; suma N ka pudi nguenta si garandesa, N ka pudiba fasi kusas asin.
- 24 “N ka pui ña speransa na uru, nin N ka fala uru finu: ‘Abo ki ña fiansa.’
- 25 Ña kontentamentu i ka pabia N tene garandi rikesa, o pabia ña mon yangasa manga di kusa.
- 26 Si N jubi pa sol suma ki na lampra, o pa lua ku na yanda na si bonitasku,
- 27 N ka disa ña korson fika nganadu na sigridu; nunka N ka beża ña mon pa adora elis.
- 28 Si N fasiba e kusas, i ta sedu pekadu ku na leban pa kau di justisa, pabia N nega Deus ku sta la riba.
- 29 “N ka fika kontenti oca mufunesa bin pa algin ku odian, nin N ka ñumini oca mal yangasal.
- 30 Tambi N ka disa ña boka pa i peka, pa N maldisual, N pidi mortu pa el.
- 31 Omis ku ta tarbaja pa mi e ta fala:

31.11: V 28; Sai 20.14; Sir 20.10 31.12: Dit 6.27

31.13: Ef 6.9; Kol 4.1 31.15: Kap 34.19; Ne 5.5; Dit 14.31; 22.2; Mal 2.10 31.20: Kap 29.12-13 31.24: Sal 62.10; Dit 11.28; Mar 10.24; Luk 12.15; 1 Tim 6.10,17

31.25: Ab 3.17-18 31.27: 1 Re 19.18; Os 13.2

31.28: V 11; Lei 17.2-7 31.29: Sal 35.24-26; Dit 17.5; 24.17-18; Ob 12 31.30: Mat 5.43-44; 1 Ped 2.22-23

‘A! Kin ku ka ciga di farta ku karni ku Jo ranja?’

- ³² Stranjeru ka ta pasaba noti na rua;
ña porta staba sempri abertu pa ospris.
- ³³ N ka kubri ña pekadus suma Adon,
N ka sukundi ña kulpa na korson,
- ³⁴ pabia di medu di juntamentu di jinti.
Nunka N ka kala o N nega sai na porta
pabia di medu di dispresu di familias.

- ³⁵ “Ai! Si N teneba algin ku na obin!
Ali N skirbi ña difesa, N pui ña nomi.
Deus ku ten tudu puder pa i ruspundin!
Kin ku na keşa kontra mi i dibi di skirbi si akusason.
- ³⁶ N ta lebal riba di ña ombra;
N ta pul na kabesa suma koroa!
- ³⁷ N ta konta Deus tudu ku N fasi na ña vida;
N ta ciga pa el suma fiju di rei.

- ³⁸ “Si ña con grita kontra mi, si si reguas na corauntu;
³⁹ si N kume si frutu sin paga, N disa labraduris muri ku fomi,

- ⁴⁰ nta, i ta padi fidida ku paja brabu
te pa i padi trigu ku sevada.”

Palabras di Jo kaba.

Eliu raprindi Jo ku si amigus

32 ¹Ki tris omi para ruspundi Jo, pabia el i oja kuma i sedu algin justu. ²Eliu, fiju di Barakel, di jorson di Buz, di familia di Ran, i paña raiba kontra Jo pa manera ku kila na mostra kuma i mas ten roson di ki Deus. ³I paña raiba tambu kontra ki tris amigu, pabia e ka oja manera di ruspundi Jo, ma inda e na kondenal. ⁴Eliu peraba tok e kaba papia, pabia elis e mas el idadi. ⁵Oca ki oja kuma ki tris omi ka tene mas palabra di papia, i paña raiba. ⁶Asin Eliu, fiju di Barakel, di jorson di Buz, i fala:

“Ami N nobu inda,
abos bo tene ja idadi;
e ku manda N medi,
N ka osa konta bos ke ku N oja.
⁷ N fala: Garandis dibi di papia;
jinti ku tene mas idadi e dibi di nsina jiresa.

⁸ Na bardadi i ten spiritu na omi,
ku sedu folgu di Deus ku ten tudu puder;
el ku ta dal ntindimentu.

⁹ I ka idadi ku ta pui algin jiru, nin i ka bejus ku ta ntindi kil ki retu.

- ¹⁰ “E ku manda N na fala bos: Bo obin,
N ta konta bos ke ku N oja.
¹¹ N sukuta bos ku pasensa nkuantu bo na papia,

31.32: Kum 18.2 **31.33:** Kum 3.7-8,12; Dit 28.13

31.38: Tia 5.4 **31.40:** Kum 3.17-18; Is 7.23

32.2: Kum 22.21 **32.7:** Kap 12.12

32.9: Mat 11.25; 1 Kor 1.26-27

- N para sintidu na bo palabras oca bo na buska da raspоста.
- 12 N pui sintidu na kil ku bo fala, ma nin un di bos ka pudiba konvensi Jo, nin ruspundi si argumentus.
- 13 Ka bo fala kuma bo oja jiresa. I Deus ku pudi konvensil, i ka omi.
- 14 Jo na papiaba ku bos, i ka ku mi; N ka na ruspundil suma ku bo ruspundil.
- 15 “E sta ntrumpidu, e ka pudi ruspundi mas, pabia palabra falta elis.
- 16 Nta N na pera inda, suma e ka na papia; e firma la, e ka na ruspundi mas?
- 17 Ami N na da ña raspоста; N na konta ke ku N oja,
- 18 pabia N tene manga di kusa di papia; ña spiritu na pinčan.
- 19 Dentre di mi, palabras na rebenta, suma biñu nobu ku sta na saku di kuru.
- 20 Bo dan lisensa pa N papia, pa N pudi alivia; N na yabri ña boka pa ruspundi.
- 21 N ka na diferensia jinti, nin N ka na ngaba ningin kunganu.
- 22 N ka sibi ngaba ku nganu; si N fasiba kila, Deus ku kumpun ta leban kinti-kinti.

Eliu raprindi Jo

- 33** ¹“Jo, obi ña kombersa, bu para sintidu na tudu ña palabras.
- ² Ali N na bai papia; ña palabra sta ja na ponta di lingua pa sai.
- ³ Ña palabras na sai na korson puru; N na papia kusas ku N sibi di bardadi.
- ⁴ I Spiritu di Deus ku kumpun, Deus ku ten tudu puder supran, i dan vida.
- ⁵ Ruspundin si bu pudi. Purpara bu argumentus pa pursenta.
- ⁶ Dianti di Deus N sedu suma bo; N kumpudu ku lama tambu.
- ⁷ Bu ka dibi di ten medu di mi, nin ña mon ka na sedu pisadu riba di bo.
- ⁸ “Na bardadi bu papia ña dianti; N obi bu palabras ku ña oreja.
- ⁹ Bu fala: ‘Ami N sta limpu, sin pekadu; N sta puru, N ka ten kulpa.
- ¹⁰ Ma Deus oja kualker falia na mi, i tenen suma si inimigu.
- ¹¹ I pui ña pe prezu, i ta nota tudu kau ku N bai.’
- ¹² “Ma ami N na ruspundiu, N fala kuma, ne kusa bu ka ten roson, pabia Deus i mas garandi di ki omi.

32.18: Jer 20.9 32.21: Kap 34.19; Sir 19.15; Mat 22.16
 33.4: Kum 2.7 33.9: Kap 10.7; 11.4; 16.17; 23.11-12;
 27.5-6; 29.14 33.10: Kap 13.24; 16.9; 19.11; 30.21
 33.11: Kap 13.27; 14.16; 31.4

- 13 Ke ku manda bu na keša Deus kuma i ka ta da konta di nin un kusa ki na fasi?
- 14 Ma Deus ta papia, i torna papia mas; i son kuma ningin ka ta nota.
- 15 Na suñu o na vison di noti, ora ku omis na durmi un sonu fundu, na se kama,
- 16 Deus ta pui elis pa e obi, i ta pantanda elis ku si avisus,
- 17 pa lunjusi omi di si mau planu, pa libral di orgulyu,
- 18 pa salba si vida di spada, pa ka i bai pa koba.
- 19 O tambu Deus puidi kastiga algin ku duensa, tok i dita ku dur na os ku ka ta para.
- 20 I ta nuju kumida; te ki kumida mas sabi, i ka ta mistil.
- 21 Kurpu kaba ku el tudu; si os, ku ka ta ojaduba, gosi i sai.
- 22 I pertu ja muri, pa bai pa koba.
- 23 “Si un di ki milyaris di anju bin pa un omi, pa i sta entri el ku Deus, pa kontal ke ki dibi di fasi,
- 24 i na ten pena del, i na fala: ‘Libral pa ka i ria na koba; N oja un libertadur.’
- 25 Si kurpu na bida nobu suma ocal mininu; i na bida forti suma ocal rapas.
- 26 I na ora; Deus na mostral fabur. I na oja rostu di Deus, i kanta ku kontentamentu;

- Deus na torna ojal justu.
- 27 Ki omi na bai dianti di jinti, i fala: ‘N peka; N tursi kil ku seduba diritu; ma N ka kastigadu konformi N mersi.
- 28 Deus libran di koba; N sta bibu, N na oja lus.’
- 29 “Es tudu i kusa ku Deus ta fasi pa omi, dus bias, o te tris bias,
- 30 pa libral di koba, pa numial ku lus di vida.
- 31 “Sukuta, Jo, bu kala, bu obin; ami N na papia ku bo.
- 32 Ma si bu tene un kusa di ruspundi, papia, pabia N misti dau roson.
- 33 Si bu ka tene, kala, bu sukutan; N na nsinau jiresa.”

- 34** ¹Eliu fala mas:
- ² “Abos, omis jiru, bo obi ña argumentus; abos ntindidus, bo mpina bo oreja pa mi,
- ³ pabia oreja i ta purba palabra suma boka ku kumida.
- ⁴ Anos juntu, no ta kuji ke ki sertu, no ta rapara kil ki bon.
- ⁵ “Jo fala: ‘Ami i justu,

33.13: Is 45.9 33.24: Sal 49.7-8; Mat 20.28; Rom 3.24-26; 1 Tim 2.6; 1 Ped 1.18-19 33.25: Lei 34.7; Jos 14.10-11; Sal 103.5 33.28: Is 38.17-18 33.30: Jon 8.12 34.3: Kap 12.11 34.5: Kap 27.2

- ma Deus nega dan roson.
- 6 Nin ku N ten roson, N comadu munturus; N ka ten kulpa, ma ña caga ka pudi kuradu.’
- 7 Kal omi ku sedu suma Jo, ku ta bibi trosa suma yagu?
- 8 I ta yanda juntu ku jinti ku ta fasi mal, i sedu kamarada di omis mau.
- 9 I fala kuma nada omi ka ta purbita si i ta pui Deus kontenti.
- 10 “Asin, abos omis di ntindimentu, bo sukutan. Fasi mal i lunju di Deus. Fasi kusa injustu i lunju di kil ku ten tudu puder.
- 11 I ta paga omi pa tarbaju ki fasi, i ta trata kada kin konformi si manera di yanda.
- 12 Na bardadi Deus ka ta fasi kusas na un manera mau; kil ku ten tudu puder ka ta tursi justisa.
- 13 Kin ku ntregal puder? Kin ku nkargal tudu mundu?
- 14 Si Deus pui si korson kontra omi, i rukuji si spiritu ku si folgu,
- 15 jinti ku tene vida ta muriba tudu juntu; omi ta ribaba pa reia.
- 16 “Asin, si bu ten ntindimentu, obi es;
- bu mpina bu oreja, bu obi ke ku N na falau.
- 17 Nta kil ku ka gusta di justisa i na gubernana? Bu misti kondena kil ki justu, i ten puder?
- 18 Algin ta fala rei: ‘Abo i mau?’ O i ta fala sêfis: ‘Abos bo ka bali?’
- 19 Ku fadi kil ku ka ta toma parti di sêfis, nin i ka ta rispita riku mas di ki koitadi, pabia elis tudu i tarbaju di si mon.
- 20 E ta muri me-noti, di repenti; jinti ta bulbulidu, e pasa; kilis ku ten puder e ta tomadu sin mon di omi.
- 21 “Si uju sta riba di kamiñu di kada kin, i na jubi tudu se pasus.
- 22 I ka ten kau sukuru, pa mas sukuru ki sedu, nunde ku kilis ku fasi mal pudi sukundi.
- 23 Deus ka pirsisa pa omi lebadu si danti pa justisa, pa i pudi jubil mas diritu.
- 24 I ka pirsisa di punta di kasu pa i kebranta jinti ku ten puder, i pui utrus na se lugar.
- 25 Suma ki sibi ke ke na fasi, i ta bati elis di noti, i kebranta elis.
- 26 Pabia di se maldadi i ta kastiga elis na uju di tudu jinti,
- 27 pabia e disvia del,

34.7: Kap 15.16 34.9: Kap 9.22,30-31 34.10: Kum 18.25; Lei 32.4; 2 Kron 19.7; Rom 9.14 34.11: Sal 58.11; 62.12; Dit 24.12; Jer 32.19; Mat 16.27; Rom 2.6-11; 1 Kor 3.8; 2 Kor 5.10; Apok 22.12 34.13: 1 Kron 29.11-12
34.15: Ekl 12.7 34.19: 2 Kron 19.7; Gal 2.6; Ef 6.9; Kol 3.25; 1 Ped 1.17 34.22: Sal 139.7-12; Is 29.15; Am 9.2-3; Eb 4.13

- e ka misti ntindi nin un di si ordis.
- 28 Elis e puiba koitadis grita pa Deus;
Deus obi manera ke na grita na se foronta.
- 29 Si i kala, kin ku na kondenal?
Si i kubri rostu, kin ku na ojal?
Ma el i ten puder riba di un nason,
tambi riba di un omi son,
- 30 pa omi finjidu ka rena mas,
pa nason ka pañadu na lastru.
- 31 “Un omi pudi fala Deus:
‘N ten kulpa, ma N ka na peka mas.
- 32 Nsinan kil ku N ka na oja.
Si N fasi mal,
nunika mas N ka na fasil.’
- 33 Suma ku bu ta njuti ke ku Deus ta fasi,
el i dibi di pagau konformi bu misti?
Abo ku na disidi kila; i ka ami.
Konta ke ku bu sibi.
- 34 “Kualker omi jiru o jinti ntindidu
ku na sukutan, e na falan:
- 35 ‘Jo papia sin kuñisimentu;
si palabras ka ten jiresa.’
- 36 I bon pa Jo probadu te na kabantada,
manera ki ruspundi suma omi mau!
- 37 Riba di si pekadu i buri disobdiensia.
I njutinu, i tokanu palmu,
i buri si palabras kontra Deus.”

- 35** ¹Eliu fala mas:
² “Nta bu ten diritu di fala kuma
abo i justu dianti di Deus?
- ³ Pabia bu punta: ‘Kal purbitu ku N ten?
Ke ku N ta ngaña si N ka peka?’
- ⁴ “N na dau rasposta,
abo ku bu amigus.
- ⁵ Yalsa uju pa riba, bu jubi pa seu;
jubi diritu pa ki nuvens altu ku sta riba di bo.
- ⁶ Si bu peka, kal mal ki ta fasi Deus?
si bu buri bu maldadi, ke ku bu ta fasil?
- ⁷ Si abo i justu, kal purbitu ki ten pa el?
Ke ki na risibi na bu mon?
- ⁸ I utru omis suma bo ku ta sufri di bu pekadu;
elis tambi e ta purbita si bu fasi diritu.
- ⁹ “Manera ku jinti kalkadu, e na grita,
e na pidi sakur
kontra brasu forti di garandis.
- ¹⁰ Ma ningin ka ta punta:
‘Nunde ku Deus ku kumpun sta nel,
kil ku ta da kantigas di noti,
- ¹¹ ku ta danu mas kuñisimentu di ki limarias di tera,

34.31: Kap 33.27; Sir 26.40-41 34.32: Kap 10.2; Sal 19.12

35.3: Kap 34.9 35.6: Dit 8.36; 9.12; Jer 7.19

35.7: Kap 22.2-3; 41.11; 1 Kron 29.14; Rom 11.35

35.8: Jos 7.1-5,22,25; Ekl 9.18; Jona 1.12 35.8: Kap 42.8;

Kum 18.23-32; 19.29; Sal 106.30; At 27.24; Eb 11.7

35.10: Sal 42.8; 77.6; 149.5; At 16.25

35.11: Kap 32.8; Kum 1.26

- i fasinu mas jiru di ki kacus ku ta bua?’
- 12 E ta coma, ma el i ka ta ruspundi, pabia di orgulyu di jinti mau.
- 13 Na bardadi Deus ka na obi gritu di lebiandadi, kil ku ten tudu puder i ka na para sintidu nel.
- 14 Mesmu ku bu fala kuma bu ka na ojal, ma bu kasu sta si dianti; pera nel ku pasensa.
- 15 Gosi, suma ku Deus ka na kastiga ku raiba inda, nin i ka na pui sintidu ciu pa pekadu,
- 16 Jo yabri si boka amonton, i papia palabras sin i ka sibi ke ki na fala.”

- 36** ¹Eliu kontinua i fala:
² “Ten pasensa mas un bokadu, N na mostrau kuma i ten inda mas argumentus pa fabur di Deus.
³ N tisi ña kuñisimentu di lunju; N na torna diklara kuma kil ku kumpun i justu.
⁴ Na bardadi, ña palabra i ka mintida. Dianti di bo i sta kin ku ten opinion sertu.
⁵ “Deus i garandi dimas, ma i ka ta njuti ningin; el i forti, i firmi di korson.
⁶ I ka ta disa omi mau ku vida,

- ma i ta trata ku justisa kilis ku maltratadu.
- 7 I ka ta tira si uju riba di justus, ma i ta yalsa elis, i pui elis pa e manda suma reis pa sempri.
- 8 Si jinti sta prezu na korenti, maradu ku kordas di kastigu,
- 9 Deus ta konta elis ke ke fasi, i ta mostra elis se pekadu ku se orgulyu.
- 10 I ta yabri se oreja pa avisus, i ta manda elis pa e konverti di se maldadi.
- 11 Si e obil, e sirbil, e ta kaba se dias na sabura, se anus na kontentamentu.
- 12 Ma si e ka obil, spada na mata elis; e na muri sin kuñisimentu.
- 13 “Ma finjidus di korson na guarda se raiba; mesmu ora ku Deus mara elis, e ka ta pupa pa sakur.
- 14 E ta muri na nobresa, e pirdi na metadi di omis di mau vida.
- 15 Kil ku na sufri, i ta libral di si sufrimentu; na si kastigu i ta papia na si oreja.
- 16 “Asin i na tirau na foronta, i lebau pa kau largu, nunde ku bu na sta libri; kumida di bu mesa na sabi.
- 17 Ma julgamentu di jinti mau sta riba di bo, julgamentu ku justisa na yangasau.

- 18 Toma sintidu pa ka ningin nganau ku rikesa; ka bu disa un suku di bas garandi disviantau.
- 19 Nta el i ta rispita bu rikesas, ku tudu sforsu di bu mon, pa i librau pa ka bu fika na foronta?
- 20 Ka bu ten dipresa pa noti ciga, ku jinti na tomadu na se lugar.
- 21 Toma sintidu pa ka nklina pa pekadu, pabia i el ku bu mas misti di ki kastigu.
- 22 “Deus ta garandisidu na si forti puder; kin ku ta nsina suma el?”
- 23 Kin ku pudi kontal nunde ki na bai? O kin ku pudi falal: ‘Bu fasi mal?’
- 24 Lembra di ngaba si tarbaju, ku omis ta ngaba ku kantiga.
- 25 Tudu omis ojal; e ta jubil di lunju.
- 26 Deus i garandi; no ka pudi ntindil; numeru di si anus ka pudi kalkuladu.
- 27 “I ta junta pingus di yagu, i kumpul suma cuba.
- 28 Nuvens ta tomal, e mandal ciu riba di omis.
- 29 Nta algin pudi ntindi kuma ki distindi nuvens, o kuma ku baruju di turbada ta sai na si morada?
- 30 I ta manda si relampagu riba di nuven, i ta kubri fundura di mar.
- 31 Ku e kusas i ta alimenta nasons, i ta da elis kumida ciu.
- 32 I ta inci si mon ku relampagu, i mandal pa i serta ku alvu.
- 33 Baruju ta konta kuma turbada na bin; bakas tamba ta konta.
- 37** ¹“Pabia de kusas ña korson ta tirmi, i salta na si lugar.
- ² Bo para atenson, bo sukuta forsa di si vos, ki baruju di turbada ku ta sai na si boka.
- ³ I ta manda raiu pa tudu parti di seu; si lus ta bai te na kau mas lunju di mundu.
- ⁴ Dipus i ta somna ku garandi vos di turbada; ora ki obidu, i ka ta tarda, i ta manda mas raiu.
- ⁵ Ku si vos Deus ta fasi kusas ku ta dimira jinti; i ta fasi garandi kusas ku no ka pudi ntindi.
- ⁶ I ta fala nevi pa i kai na con, i ta fala cuba pa i kai ku forsa.
- ⁷ Asin i ta para mon di tudu omis pa e pudi rapara tarbaju ku el i ta fasi.
- ⁸ Limarias ta yentra na se kau di sukundi;

36.22: Sal 94.10,12; Jon 6.45 36.23: Is 40.13-14

36.26: Kap 26.14; 37.5,23; 1 Kor 13.12 36.26: Sal 90.2; 102.24-27; Eb 1.12 36.27: Kap 38.25-28; Jer 14.22

36.28: Dit 3.20 36.29: Kap 37.2-4,16; 38.9,27; Sal 18.13; 77.18 36.30: Kap 38.34-35; Luk 17.24

36.31: Sal 104.27-28; At 14.17 37.3: Mat 24.27

37.6: Sal 147.16-18; 148.8

- e ta fika la na se kobas.
 9 Turbada di bentu ta sai na si kuartu na sul; bentu di norti ta tisi friu.
 10 Deus ta supra i fasi jelu; laguas ta bida jelu risu.
 11 I ta karga ki garandi nuvens ku umidadi; i ta spaja si raiu nelis.
 12 Asin, konformi ordi di Deus, ki nuvens ta pajiga na roda, e ta bai fasi tudu ki manda, na tudu parti di mundu.
 13 Deus ta manda nuven pa disiplina jinti, o pa regua con, pa mostra si bondadi.
- 14 “Jo, mpina bu oreja, bu obi e kusas; bu pensa na milagris di Deus.
 15 Nta bu sibi kuma ku Deus ta fasi tarbaju, manera ki ta pui relampagu pa i lampra na si nuvens?
 16 Bu ntindi kuma ku ki nuvens garandi ta pindra la riba? Es i milagri di kil ki pirfitu na kuñisimentu.
 17 O bu sibi kuma ku bu ropa ta pui pa bu kalura ora ku bentu di sul tisi kalur riba di con?
 18 O bu judal distindi seu, ku sedu risu suma spiju di metal fundidu?

- 19 “Jo, nsinanu ke ku no na fala Deus!
 No sta na sukuru; no ka pudi purpara no kasu.
 20 Algin na konta Deus kuma i misti papia?
 Pa fasi asin, i suma i na pidi pa i ngulidu!
 21 Omi ka pudi oja pa sol ku na lampra na seu, manera ku bentu pasa, i fika seu limpu.
 22 Di norti sol ta ojadu, ku lus bonitu, kor di uru; Deus ta bin suma rei meduñu.
 23 Deus ku ten tudu puder, no ka pudi yangasal. El i garandi na puder; i ka ta kalka ningin na si justisa; i ta fasi tudu diritu.
 24 Pabia di kila, jinti ta rispital. El i ka ta jubi pa kilis ku pensa kuma e sedu jiru.”

Deus ruspundi Jo

38 ¹Dipus di kila, SIÑOR ruspundi Jo na metadi di urdumuñu, i puntal:

- ² “Es i kin ku na bidanta ña planu fusku ku palabras sin kuñisimentu?
³ Mara bu sintu suma omi; ami N na bin puntau; bu na ruspundin.

- ⁴ “Nunde ku bu staba oca ku N pui alisersu di mundu?
 Kontan, si bu ten ntindimentu.
⁵ Kin ku fasil midida?
 Sertamenti bu sibi!

37.10: Kap 38.29-30; Sal 147.16-18 **37.16:** Kap 26.8
37.16: Sal 104.24; 147.5; Dit 3.19-20 **37.18:** Kap 9.8;
 Sal 104.2; Dit 8.27; Is 40.22; 44.24; 51.13; Jer 10.12
37.23: Kap 11.7; 36.26 **37.24:** Mat 11.25-26; 1 Kor 3.19
38.1: Sai 19.16,19; 1 Re 19.11-12; 2 Re 2.1,11; Ez 1.4;
 Naun 1.3 **38.2:** Kap 27.11; 42.3 **38.3:** Kap 40.7
38.4: Sal 102.25; 104.5; Dit 8.29; Eb 1.2,10

- Kin ku distindi korda riba del?
 6 Ke ku si firkiyas finka riba del?
 Kin ku koloka pedra di skina,
 7 oca ku strelas di parmaña
 na kantaba juntu ku
 kontentamentu;
 tudu anjus ^a di Deus na
 gritaba ku alegria?
- 8 “Kin ku fica porta riba di mar
 oca ki rebenta i sai na bariga?
 9 N bistil ku nuvens,
 N mbuljal ku sukuru.
 10 N marka si limitis,
 N pul portas ku trinkus.
 11 N falal: ‘Te li ku bu na ba ta bin;
 bu ka na pasa mas dianti;
 li ku forsa di bu maron na para.’
- 12 “Nta disna ku bu padidu,
 bu ciga di da ordi pa sol mansi?
 O bu mostra mandrugada si
 lugar?
 13 Bu falal pa i pega na pontas di
 mundu
 pa i sakudi jinti mau nel?
 14 Lus di sol ta pui forma di
 mundu bida klaru,
 suma sinal di karimbu na lama.
 15 Lus di jinti mau ta disvia delis;
 mon ku yalsadu ku orgulyu i
 ta kebrantadu.
- 16 “Bu yentra te na uju di mar?
 Bu pasia te na kau mas fundu
 del?
 17 Algin mostrau portas di
 sombra di mortu?
 18 Bu tene ideia sertu di largura
 di mundu?
 Kontan, si bu sibi.
- 19 “Nunde kamiñu pa morada di
 lus?
 Sukuru tambi, nunde ki ta
 mora nel,
 20 pa bu pudi lebal pa kau ki ta
 para nel,
 pa bu kungsi kamiñu pa si kasa?
 21 Sertamenti bu sibi,
 pabia na ki tempu bu
 padiduba ja!
 Bu vivi manga di anu na tera!
- 22 “Nta bu ciga di yentra na
 armazen di nevi?
 O bu oja armazen di cuba di
 pedra
 23 ku N ta guarda te na tempu di
 foronta,
 pa dias di gera?
 24 Nunde kamiñu pa kau ku lus
 ta rapati;
 nunde ku bentu di saida di sol
 ta sai
 pa pasa pa tudu parti di
 mundu?
 25 Kin ku yabri baleta di seu pa
 tera
 pa yagu di cuba kuri nel?
 O kin ku yabri kamiñu pa raiu
 ku si baruju,
 26 pa cuba pudi regua con,
 te na lala nunde ku ningin ka
 sta?
 27 Ki cuba ta fartanda lala seku;
 i ta pui paja nobu pa i lanta.
 28 Nta cuba tene pape?

38.6: Kap 26.7 38.7: Apok 2.28; 22.16 ^a 38.7 Anjus
 o fijus 38.8: Kum 1.9; Dit 8.29; Jer 5.22 38.10: Kap 26.10;
 Sal 104.7-9 38.15: Kap 18.5,18 38.21: Kap 15.7
 38.22: Sai 9.18,23-24 38.25: Kap 28.26
 38.25: Kap 37.3-4 38.26: Sal 107.35; 147.8-9; Is 35.1-2;
 41.18-19; 43.19-20

- Kin ku padi pingus di serenu?
 29 Na kal bariga ku jelu ku jeada ta sai?
 30 Yagu ta risu suma pedra; riba di mar i ta jela.
- 31 “Ki seti strela bonitu, bu pudi mara elis juntu? O bu pudi dismanca kordas di Orion?
 32 Bu pudi pui grupus di strelas pa e sai na se tempu propi? O bu pudi gia Ursa ku si fijus?
 33 Bu kungsi leis di seu? Bu pudi pui na ordi si puder riba di tera?”
- 34 “Bu pudi yalsa bu fála pa nuvens, pa e pudi mojawu ku manga di yagu?
 35 Bu ta da ordi pa raius pa e sai? E ta falau: ‘Alinu li’?
 36 Kin ku pui jiresa na korson, o kin ku da menti ntindimentu?^b
 37 Kin ku ten jiresa pa fasi konta di nuvens? O kin ku pudi jingi elis pa e darma cuba,
 38 ora ku con bida risu, padas di lama ta pega njutru?”
- 39 “Bu pudi montia limarias pa lion femia, o bu pudi fartanda fijus di lion

- 40 ora ke dita, sukundidu, na se koba, e na montia?
 41 Kin ku ta ranja kumida pa korvus ora ku se fijus na cora pa Deus, e na yanda-yanda ku falta di kumida?”

39¹ “Bu ta sibi ora ku kabras di monti na padi?”

- Bu ciga di oja gazela di matu na padi?
 2 Bu ta fasi konta di mis ke tene, o bu sibi tempu ke na padi?
 3 E ta wunji pa padi se fijus; dipus e ta fika libri di se dur.
 4 Se fijus ta kirsi la na matu, e bida forti; e ta bai, e ka ta riba mas pa elis.
- 5 “Kin ku larga buru di monti, o kin ku dismanca si kordas?
 6 N dal lala suma kasa, N disal pa i mora na con salgadu.
 7 I ta ri baruju di prasa; i ka ten kin ku na gital pa i yanda.
 8 Kil ki oja na montis, el ki ta kume; i ta yanda i na buska paja nobu.
- 9 “Nta turu brabu ta misti sirbiu? I na fika di noti na kau di bu limarias?
 10 Bu na maral ku korda, bu obrigal pa i labra regua pa bo na bu lugar?
 11 Bu na fiansa nel pabia si forsa i garandi, o bu na disa bu tarbaju pisadu na si mon?
 12 Bu na fia nel pa i tisi pa kasa kil ku bu sumia,

38.31: Kap 9.9 38.33: Jer 31.35 38.36: Kap 32.8; Ekl 2.26 ^b 38.36 Kin...ntindimentu? O: Kin ku da jiresa pa kacu suma ibis pa i konta kuma riu Nilu na inci? O kin ku ta konta galu kuma cuba na cubi? 38.41: Sal 147.9; Luk 12.24 39.1: Sal 104.18 39.1: Sal 29.9; Jer 14.5 39.5: Kap 11.12; 24.5; Jer 2.24; Os 8.9 39.8: Kum 1.30 39.10: Kap 41.5

- i rukujil na kau di masa?
- 13 “Avestruz ta bati si asas ku kontentamentu, ma i ka pуди bua suma segoña.
- 14 I ta disa si ovus na con; e ta kenta na reia;
- 15 i ta diskisi kuma algin pуди masa elis, o limarias di matu pуди kebra elis.
- 16 I ta trata si fijus ku duresa, tok i ka ta parsi kuma i si fijus. I ka ta mporta si si tarbaju i amonton,
- 17 pabia Deus nega dal jiresa, nin i ka dal ntindimentu.
- 18 Ma ora ki yalsa si asas pa kuri, i ta ri kabalu ku kil ku monta nel.
- 19 “Nta i abo ku ta da forsa pa kabalu, o bu bisti si garganti ku kabelu kumpridu?
- 20 Bu ta pui pa i jukuta suma gamfañoti, i da folgu meduñu ku ta pantanda jinti?
- 21 I ta garbata con, i ta kontenti ku si forsa, i ta bai ku forsa pa gera.
- 22 I ka sibi ke ki medu; i ka ta panta, nin i ka ta riba tras pabia di spada.
- 23 Saku di fleñas na somna kontra el, tudu ku kañaku ku faka di feru ku na lampra.
- 24 I ta fika turmentadu, i na bulbuli kurpu,
- i na garbata con. Si i obi toku di korneta, ningin ka ta pуди tujil bai!
- 25 Kada bias ki obi toku, i ta fala: ‘Avansa!’ Di lunju i ta sinti ceru di gera, i na obi baruju di šefis ku na coma tropas.
- 26 “Nta i bu jiresa ku ta pui falkon pa i bua, i distindi si asas pa sul?
- 27 Agia ta pera bu ordi pa i subi, i pui si niñu la riba?
- 28 I ta sinta na pedras garandi, i durmi la; i ta tene si kau suguru na ponta mas altu.
- 29 Di la i ta buska si kumida; si uju ta ojal di lunju.
- 30 Si fijus ta cupa sangi; nunde ku kadaver sta, la ki ta sta nel.”
- 40** ¹SIÑOR papia mas ku Jo, i puntal:
- ² “Nta kil ku diskuti ku kil ku ten tudu puder i na nsinal? Kil ku misti diskuti asin ku Deus, pa i ruspundi e kusas.”
- ³Jo ruspundi SIÑOR, i falal:
- ⁴ “Ami N ka bali; ke ku N na ruspundiu? N pui mon na boka.
- ⁵ N papia un bias, N ka na ruspundi; dus bias ku N papia, ma N ka na papia mas.”

⁶SIÑOR ruspundi Jo na metadi di turbada, i falal:

- ⁷ “Mara bu sintu suma omi;
N na puntau; bu na ruspundin.
- ⁸ “Nta bu misti proba kuma N
ka sedu justu?
Bu na kondenan pa da bu
kabesa roson?
- ⁹ Bu tene mon suma Deus?
O bu pudi fasi baruju ku vos
suma di sil?
- ¹⁰ Si i asin, faja ku bonitasku ku
orgulyu,
bu bisti ku garandesa ku gloria.
- ¹¹ Jubi pa tudu orgulyosus, bu
bati elis;
bu darma forsa di bu raiba.
- ¹² Sin, jubi pa tudu orgulyosus,
bu başa elis;
kalka jinti mau na kau ke sta nel.
- ¹³ Ntera elis tudu juntu na reia,
bu sukundi se rostu na koba.
- ¹⁴ Asin ami N ta konfesa pa bo
kuma bu mon direita i librau.
- ¹⁵ “Jubi diritu pa pis-kabalu
ku N kumpu juntu ku bo;
i ta kume paja suma turu.
- ¹⁶ Si forsa sta na si pe
ku na muskulu di si bariga.
- ¹⁷ Si i misti, i ta balansa si rabu
suma po di sedru.
I ten forsa garandi na
muskulus di si koşa.
- ¹⁸ Si os i suma tubus di bronzi;

si pernas e sedu suma baras di feru.

- ¹⁹ “Na tudu ku Deus kumpu, el ki
mas tudu,
ma Deus ku kumpul pudi bai
pa el ku spada.
- ²⁰ Na bardadi, paja ta kirsu pa el
na montis,
nunde ku tudu limarias di
matu ta brinka.
- ²¹ I ta dita bas di sombra di arvuris;
i ta sukundi na lama na
metadi di plantas di yagu.
- ²² Salgerus ku utru arvuris ta dal
sombra,
e rodial lungu di riu.
- ²³ Si riu inci tok i darma, el i ka
ta turmenta;
i ta fika ketu nin si riu Jordon
inci te na si boka.
- ²⁴ Nta algin pudi pañal nkuantu
i na ojal,
o i pudi pañal ku armadilia, i
fural naris?

41 ¹“Bu pudi paña lagartu ^a ku
ansol,

- o mara si lingua ku korda?
- ² Bu pudi mitil korda na naris,
o bu fural kara ku ansol?
- ³ I na fika i rogau pa si vida?
O i na papia palabras mansu
ku bo?
- ⁴ I na fasi kontratu ku bo?
O bu na tomal pa i sedu bu
katibu pa sempri?
- ⁵ Bu na brinka ku el suma bu na
brinka ku kacu?
Bu na maral pa bu bajudas tenel?
- ⁶ Bu kumpañeris ta fasi festa ku el,

40.6: Kap 38.1 **40.7:** Kap 38.3; 42.4 **40.8:** Sal 51.4;
Rom 3.4 **40.9:** Kap 37.4-5 **41.1:** Sal 74.14; 104.26;
Is 27.1; Ez 29.3; 32.2 ^a **41.1** *Lagartu* o leviatan
41.2: Is 37.29; Ez 29.4 **41.4:** Kap 39.10; Lei 15.17

- o e ta rapatil na metadi di
nogosiantis?
- 7 Bu na inci si kuru ku ansol,
o si kabesa ku kañaku di
piskaduris?
- 8 Si bu pui mon riba del,
nunika mas bu ka na torna fasil,
pabia bu na lembra di ki gera!
- 9 Ningin ka ten speransa di
ngañal.
Si i ojal son, i ta pirdi forsa!
- 10 Ningin ka ten koražen pa
kordal.
Nta kin ku pudi lanta kontra mi?
- 11 Kin ku patin purmeru,
ku N ten ku pagal?
Tudu kil ku sta bas di seu i di mi.
- 12 “N ka pudi kala aserka di
pernas di lagartu,
ku si forsa,
ku manera ki kumpudu
bonitu.
- 13 Kin ku pudi fura si armadura
dobradu?
O kin ku pudi tira kil di fora?
- 14 Kin ku na yabri porta di si rostu?
Na roda di si boka i tene dintis
meduñu.
- 15 Filas di si skamas forti e sedu
si orgulyu.
E ta perta na n̄utru diritu.
- 16 Kada un ta sta pertu di utru,
ku nin un bentu ka pudi pasa
na se metadi.
- 17 E liga na n̄utru;
e kola di un manera ke ka
pudi separa.
- 18 Si i spira, lus ta lampra;
si uju i suma sol ku na mansi.
- 19 Šamas ta sai na si boka;
faiskas di fugu ta salta nel.
- 20 Fumu ta sai na si naris,
suma fumu di panela ku na
firbi
riba di fugu di paja.
- 21 Si folgu ta sindi karbon;
linguas di fugu ta sai na si
boka.
- 22 Si forsa sta na si garganti;
algin ku kontra ku el i ta
panta.
- 23 Si muskulus pega na n̄utru;
kada un sta firmi;
nin un son ka ta bulbuli.
- 24 Si korson sta firmi suma
pedra,
risu suma pedra di muiñu, kil
ku ta fika bas.
- 25 Si i lanta, omis forti ta tirmi;
si i balansa si rabu, e ta rakua.
- 26 Si algin dal ku spada,
kila ka pudi fasil nada;
nin kañaku, garandi o
pikininu,
ku fadi fleša, ka pudi yentra nel.
- 27 I ta tene feru suma paja,
kobri suma po podri.
- 28 Fleša ka ta pul pa i kuri;
pedra di lampanan i suma
kaska di arus.
- 29 Pa el manduku i suma paja;
i ta ri si algin fercal ku kañaku.
- 30 Bas di si bariga i tene skamas
ku ponta gudu suma makina
pa masa trigu;
i ta rasta riba di lama.
- 31 I ta pui kau fundu pa i firbi
suma kasarola;
i ta bidanta mar suma
pomada ku na firbi.

- ³² I ta disa un kamiñu ku na lampra si tras.
I ta pui mar pa i parsi suma i tene kabelu branku.
- ³³ I ka ten utru kusa na mundu ku pudi komparadu ku el; i kumpudu pa ka i ten medu.
- ³⁴ I ta njuti tudu utru limarias orgulyosu; el i rei riba delis tudu.”

Jo baña dianti di Deus

- 42** ¹Jo ruspundi SIÑOR, i fala:
² “N sibi kuma bu pudi fasi tudu; nin un di bu planus ka pudi mpididu.
- ³ Bu punta: ‘Es i kin ku na bidanta ña planu fusk ku palabras sin kuñisimentu?’ Na bardadi N papia di kusas ku N ka ntindi, kusas garandi dimas pa mi ku N ka pudi ntindi.
- ⁴ “Bu falan: ‘Sukutan, ami N na papia; N na puntau, bu na ruspundin.’
- ⁵ Ami N kungsiubason pakil ku Nob, ma gosi ña uju ojau.
- ⁶ E ku manda N njuti ña kabesa, N ripindi na reia ku sinsa.”

Deus raprindi amigus di Jo

⁷Dipus ku SIÑOR kaba papia e palabra ku Jo, i fala Elifaz di Teman:

42.2: Kap 23.13; Kum 18.14; Is 14.27; 43.13; 46.10; Jer 32.17; Dan 4.35; Mat 19.26; Ef 1.11 **42.3:** Kap 38.2
42.4: Kap 38.3; 40.7 **42.6:** Kap 40.3-4; Esd 9.6; Dan 9.3
42.8: Tia 5.14-18 **42.10:** Sal 14.7; 53.6; 126.4
42.11: Kap 19.13-14 **42.12:** Kap 1.2-3; 8.7; Tia 5.11
42.15: Num 27.7 **42.16:** Dit 17.6 **42.17:** Kap 5.26; Sal 91.16

“N ten raiba kontra bo ku bu dus amigu, pabia bo ka fala kusas retu aserka di mi, suma ña servu Jo. ⁸Bo toma seti fiju di baka ku seti karnel macu, bo bai pa ña servu Jo, bo pursenta oferta kemadu pa bos. Ña servu Jo na ora pa bos; N na seta si orason, pa N ka trata bos konformi bo tulesa, pabia bo ka fala kusas retu aserka di mi suma ña servu Jo.”

⁹Asin Elifaz di Teman, Bildad di Suá ku Zofar di Naama, e bai fasi konformi SIÑOR manda elis; SIÑOR bin seta orason di Jo.

Deus torna Jo si rikesa dobradu

¹⁰Dipus ku Jo ora pa si amigus, SIÑOR muda si sorti; i dal dus bias mas di ki kil ki teneba. ¹¹Tudu si ermons macu ku femia, ku tudu jinti ku tarda kunsilba, e bai falal manteña, e kume ku el na si kasa, e konsolal di tudu mal ku SIÑOR mandaba riba del. Kada kin dal diñeru ku anel di uru.

¹²SIÑOR bensua ultimu parti di vida di Jo mas di ki purmeru, pabia i bin tene katorzi mil karnel, seis mil kamelu, dus mil turu ku mil buru. ¹³I teneba tambi seti fiju macu ku tris femia. ¹⁴I coma nomi di purmeru fiju femia Jemima, sugundu i coma Kezia, terseru i coma Keren-Apuk. ¹⁵Na tudu ki tera i ka tenba minjeris bonitu suma fijus di Jo. Se pape da elis yardansa na metadi di se ermons.

¹⁶Jo vivi mas sentu i korenta anu; i oja si fijus, si netus ku si bis-netus. ¹⁷Asin Jo muri ku bon bejisa, na idadi avansadu.